

KATOLISKI MISIJONI

DECEMBER LAS MISIONES CATOLICAS XXXII 12

1958

REQUIESCAT IN PACE

PIJA DVANAJSTEGA VELIKI MISIJONSKI POMEN

V Piju XII. ni bilo težko videti Kristusa. Ves se je predal službi nebeskega Očeta in od Njega prejemal moč za očetovstvo vsemu človeštvu. Sam je izjavil, da je Cerkev nadnarodna, zakaj z enako ljubeznijo objema vse narode in ljudstva.⁽¹⁾ To so čutili katoličani celega sveta, mnogi drugi kristjani, pa tudi lep del poganov.⁽²⁾

Odgovornost naloge in neštete težave današnjih izrednih časov ga niso zmedle. Cerkev živi iz božje moči. Zveličanje vseh duš je božja volja, prav tako kot rešitev iz vseh mogočih duhovnih, družbenih in tvarnih stisk. Nam preostane, da najprej iščemo hožjega kraljestva. Izrecno je pokojni Nam papež to naročil zapadnemu svetu v božičnem govoru l. 1955; s tem, da širi prave, to je krščanske vrednote, bo najbolje pomagal resnični svobodi in napredku novih narodov — in sebi.

Pij XII. je v iskreni ljubezni spoštoval človeka in družbo in to spoštovanje je nenehno učil. Kako daleč od tega so tri vélike zablode naše dobe: brezbrizna sebičnost, totalitarni režimi in rasizem! Prav to troje pa je tudi jedro misijonskega problema. Usoda človeštva je odvisna od tega, kako Cerkev (hierarhija in verniki, torej celotno Kristusovo skrivnostno telo) hoče in more opravljati svojo prvo, apostolsko dolžnost.

“Ni mogoče zaustaviti komunizem in istočasno hoteti, da se še vzdržuje segregacija (ločitev po rasah s prednostmi za belce),” je z vsem poudarkom povedal afriški zastopnik na lanskem rimskem zborovanju. Rasizem pa bo pokopan takrat, ko bo v vodilnih kristjanih ali v večini krščenih oživela vera ljubezni. Za to pa je potrebno požrtvovalno delo tistih, ki žive v milosti.

Pokojni sv. oče je ponavljal, da ni več časa za kovanje načrtov. Že v drugem letu svoje vlade —in v drugem letu svetovne vojske— je naročal Portugalski, naj pospeši misijonsko delo po svojih prekomorskih deželah in tam pomnoži duhovščino. V lanski velikonočni okrožnici “Fidei donum”

(1) Sv. kolegiju za Božič 1945.

(2) Za primer naj navedem, da je v anketi, ki so jo pred nekaj leti izvedli med japonskimi pogani, 28% odgovorov izjavilo spoštovanje do katoliške Cerkve in 35% je v Piju XII. pozdravilo zagovornika miru. (Gl. poročilo dr. Hasegava o položaju na Japonskem, prebrano na II. Mednarodnem zborovanju za laični apostolat v Rimu l. 1957.)

je opozoril na prodiranje islama, na vtihotapljanje komunizma in na napredovanje materialistične tehnokracije v Afriki in pozval na naglo delo; mobilizirati je treba duhovščino in laike, da rešimo 85.000.000 poganov tega kontinenta.

Sam je na praznik Kristusa Kralja v prvem letu svoje velikoduhovniške službe posvetil 12 misijonskih škofov in v naslednjih letih spopolnil kardinalski zbor s 3 kardinali iz misijonskih pokrajin. Ustanovil je 157 misijonov in polovico od teh je mogel že zaupati vodstvu domače duhovščine. Da se število le-te pomnoži in da se dvigne njihova izobrazba, je ustanovil zavod sv. Petra v Rimu. V pravem času še je vzpostavil škofovsko hierarhijo na Kitajskem (1946); v naslednjih letih je to storil po mnogih pokrajinah v Aziji, Afriki in v severni Evropi.

Metoda prilagajanja je pod Pijem XII. v teoriji in v misijonski praksi dosegla višek. Univerzalnost krščanstva izpričuje posebno lepo prav misijonstvo: pridobitve katere koli kulture najdejo v krščanstvu svoje mesto, da, šele v njem zableste v svoji pravi vrednosti. Prav zato pripravlja kultura pot krščanstvu. To je podčrtal Pij XII. v véliki misijonski okrožnici "Evangelii praecones" (1951); posebno pozornost zasluži šolstvo, saj tu se oblikujejo bodoči voditelji; zelo važno je delo laičnih pomočnikov pri misijonskem delu: vzgojiteljev, zdravnikov, sociologov, karitativnih delavcev, itd. Koliko uspešneje bo tako prizadevanje misijonarjev in domače duhovščine!

S sočutnim srcem, pa z vso potrebno odločnostjo je pokojni papež stal ob strani težko preizkušenim krščanskim občestvom za železno zaveso. Posebno so značilna apostolska pisma, ki jih je naslovil katoličanom na Kitajskem, vedno v trenutku, ko so bili tolažbe, nasveta in navodila najbolj potrebni (1952, 1954, 1958). Božja moč, ki polje v vsakem udu Kristusove Cerkve, prenese vsak vihar; duše bodo po njem vstale še lepše in nadnaravno še plodnejše.

To neomajno zaupanje v odrešilno moč Cerkve je hotel Pij XII. vzbuditi in okrepiti v vseh in vsakem. Sam je prekipeval v tem zaupanju, zato je iskreno razodel, da se Cerkev veseli, ko gleda, kako se danes "preliva življenje in moč med vsemi udi Skrivnostnega telesa na zemlji. . . Po drugih celinah so mnoge pokrajine že davno prešle dobo misijonske oblike svoje cerkvene organizacije, vlada jim domača hierarhija in Cerkvi nudijo duhovne in tvarne dobrine, medtem ko so jih prej le prejemale."⁽³⁾

Msgr. Cardijnu je l. 1951 ⁽⁴⁾ mogel upravičeno izjaviti, da sredi največjih težav in nevarnosti, zlasti še ob nesorazmerno naglem demografskem

(3) Sv. kolegiju za božič 1945.

(4) Na I. Mednarodnem zborovanju za laični apostolat v Rimu.

porastu poganov vendar "živimo v najbolj misijonski uri cerkvene zgodovine in v uri največjih misijonskih uspehov".

Pij XII. se je pridružil svojim prednikom, da iz nebes še več stori za rast Kristusove Cerkve. Njegov naslednik je že v prvem govoru poudaril misijonsko misel. Kot svetniška osebnost, kot izredno izobražen in razgledan človek, kot nekdanji apostolski prefekt v Turčiji in Bolgariji, predvsem pa kot poslušen izvrševalec navdihov sv. Duha bo Janez XXIII. gotovo naklonil misijonskemu delu vso potrebno pozornost. Sam je to najlepše povedal glede Katoliške akcije: človek na papeškem prestolu je drug, smer in načela pa so ostala ista.

Enako velja za misijonsko akcijo.

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ

PRVI KORAKI

(Nadaljevanje in konec.)

POMLAD V KOLOSEJU

Blaga rimska pomlad. Stopaš na Monte Pincio, se sprehajaš po Villa Borghese, vonjavi veterc te boža s svojimi toplimi dlanmi, do opojnosti te omamlja dih novega življenja.

Krenil sem do veličastnega spomenika italijanskega naroda na Piazzaz Venezia mimo Foro Romano proti vse lepšemu spomeniku: Koloseju.

Tu ni vrat, od vseh strani lahko prideš na mesto, ki je prepojeno s krvjo. Dvajset stoletij ni moglo uničiti spomenika rimske moči. Toda danes ne predstavlja rimske, ampak krščanske moč. Kruha in cirkusa žejna drhal, samosilni vladarji - bogovi svojega časa, pred katerimi je drhtel ves rimski imperij, in ubogi brezpravniki pred divjimi levi: med njimi se je v tem zaokroženem prostoru odigraval boj na življenje in smrt. In zmagala je kri, zmagal je duh. Zrušil se je poganski imperij in Kolosej je postal središče vseh narodov.

Zaradi varnosti rimskega imperija, zaradi časti in svobode judovskega naroda je moral Kristus na križ.

Zaradi pravice in svobode Rimljanov so morali pred leve kristjani, sovražniki naroda.

Načini mučenja so se spremenili, navidezni razlog pa je ostal isti. V sibirskih rudnikih trpe duhovniki, verniki, ker so nevarni narodu. Po kitajskih ječah trohne pri živem telesu škofje, redovniki, redovnice in na tisoče kristjanov, ker so škodljivi narodu in nevarni državi.

Neron si je postavil spomenik s prelivanjem krvi. In kakor si Poncij Pilat ni mogel umiti rok, tako niti Neronu niti modernim preganjalcem vse vode sveta ne morejo oprati krvi iz rok. Zgodovina jih bo obsodila, pa

naj bo v vseh njihovih sodnih zapiskih zapisan razlog mučenja: v imenu pravice in svobode.

Kraj in cirkus, kjer se je proslavil Neron, ni ohranjen. Kajti na mestu, kjer je teklo največ krščanske krvi in je bil umorjen prvi papež sv. Peter, stoji danes bazilika sv. Petra. Kolosej ostane le kot simbol vseh tistih cirkusov in vrtov, kjer so dajali ljudje življenje za resnico.

Gledam te kamne, ki so bili priča prvih stoletij krščanstva. Prišel je čas, ko kamni govoré. Brezbožni materializem hoče črtati iz zgodovine Kristusa, hoče zaviti krščanstvo v legendo. Ti rimski kamni pa kriče: Kakor je živel cesar Avgust, Poncij Pilat, Herod, tako je živel Kristus. In zanj so tristo let napajali tla rimskega imperija njegovi učenci. Vsako leto nove izkopanine in znanstvene raziskave samo potrjujejo zgodovinska dejstva, ki bi jih brezbožniki radi črtali iz zgodovine.

Ne bi jih motila ta zgodovina, če ne bi bil Kristus in če ne bi bila Cerkev sedanost. Čemu toliko napora, čemu vsa moderna tehnika, čemu cela znanost protiverske propagande, če ne bi bil Kristus resnica tudi danes, če ne bi bila Cerkev stvarnost tudi danes.

Zato morajo v ječe in na morišča škofje in duhovniki in verniki, ker dvajseto stoletje potrebuje dokaza krvi.

V teh mislih se sprehajam po Koloseju. In med zidovjem zagledam prvi pomladni cvet. Življenja ne more zamoriti niti kamen niti trda človeška pest. Krščanski duh je strl silo poganškega Rima. In krščanski duh bo strl nasilje dvajsetega stoletja. Na ruševinah modernega Koloseja bo poglala nova pomlad.

Le eno je treba. Tiste globoke vere prvih kristjanov in tistega smelega misijonskega zanosa prvih treh stoletij. Niso se tresli za svoje življenje, niso mislili nase. Čim je kdo postal kristjan, je postal apostol in je misijonaril, kamor koli ga je vodila pot. Zato so preganjanja samo širila Cerkev. Vsak beg je pomenil novo krščansko postojanko.

Misel prav za današnji čas. Vsi, ki duhovno ali telesno umirajo za železno ali bambusovo zaveso, so poročito nove pomladi. Njihova kri bo pridigala bodočim rodovom, četudi jih danes obsojajo na smrt in v zapor zaradi protinarodnih "zločinov". A tudi vsi tisti, ki jih je val preganjanja odplavil na vse strani sveta, imajo pred seboj nalogo prvih kristjanov: povsod mora vzkliti novo krščansko življenje. Vsak begunec mora predstavljati apostola, kratko: Cerkev.

Koliko zanosa in poguma za življenje bi nam dala ta misel. Dokler iščemo samo svojo streho in kos kruha ali celo lagodno življenje, smo mrtvi. Živimo šele tedaj, če je pred nami misijonski cilj.

In prav v Koloseju sem se spomnil vse naše mladine. Morda ne ve, kje in kako bi si uredila življenje. Nepotrebna vprašanja. Cel svet je pred njo. Gre le za to, če so ti tako katoličani z vsem srcem kot so bili prvi kristjani. Potem bodo našli vsak svoj način in svojo pot. In čim večja bo misel in čim idealnejši, bolje povedano: čim bolj misijonski bo njihov poklic, tem večjo vsebino bodo dali svojemu življenju. Japonska, Indija, Afrika jih čakajo, te naše mlade ljudi.

Nas je strah pred ruševinami. Čemu? Pustimo ruševine. Na njih pa zgradimo veličastno katedralo, v kateri bodo vsi narodi sveta proslavljali svojega Boga. Toda pomnimo, da je v temelj božjih katedral vdelan grobek mučencev. In če je naloga katoličanov dvajsetega stoletja ta, da postavijo temelj, da položé svoja mučeniška telesa v grobek bodoče katedrale, potem je naša naloga prav tako veličastna, kot je bila naloga prvih kristjanov.

Rimski kamni vedo povedati veliko. Še vedno so pridiga. Kristjani: ali smo misijonarji, ali pa nismo kristjani.

Takrat še niso bile napisane debele knjige misijonske znanosti. Bilo pa je v prsih teh ljudi misijonsko srce.

Danes so napisane debele knjige in je potrebna tudi misijonska znanost. A ostala bo mrtva črka, če je ne oživi misijonsko srce.

KATAKOMBE

“Videl sem Rim in izgubil vero.” Prenekaterikrat so bile zapisane te besede. Toda stavek ni iskreno zapisan. Je samo bledečno opravičilo. Zaradi petdnevnega površnega pogleda na Rim je izgubil tisto sled vere, ki jo je prinesel s seboj.

Kdor bi rad doživel Cerkev v muzejih, pred velikimi umetninami v rimskih cerkvah, ob tolikih bogoslovcih, ki jih srečava po cestah, ob poljubljanju Petrove desne noge pri sv. Petru, ob množicah, ki se po kolenih plazijo po svetih stopnicah, in ob tolikih pojavih preproste in še posebej južnjaške vere, ta bo res odšel prazen, če je prazen prišel.

Treba je doživeti marsikaj in za vso kamenito luskino odkriti jedro duha. Treba je vedeti, da so stoletja navejala dosti prahu na mogočno stavbo in da je Cerkev vidna družba z vso božjo svetostjo pa tudi z vso revščino človeka, ki je prav tako iz mesa in krvi, četudi je kristjan, potem ne bo v pohujšanje frfotanje rdečih cingulov, blišč papeževega spremstva, včasih že kar modne geste duhovnikov, preveč zunanji izrazi pobožnosti, kopa relikvij in ne vem, kaj še vse.

Lepota kraljeve hčere je od znotraj. Moč Cerkve je v njenem notranjem življenju.

Morda nikjer v Rimu nisem tega tako živo začutil kot v katakombah. Kot da z vsako stopnico prestopiš eno stoletje. In ko si na dnu, si v prvi krščanski dobi. Mrak, tišina, skrivnostna moč tolikokrat posvečenega kraja, ki prav za prav ni bil drugo kot pokopališče.

Z lučjo v roki stopam, kot so nekoč s svojimi leščerbami stopali prvi kristjani. Kot da slišim iz dalje rahel napev psalmov. Sveto Cecilijo pokopavajo. Maševal sem ob tistem čudovitem kipu, ki je izklesan točno tako, kot so jo po dolgih stoletjih našli nestrohnjeno. Kateri mojster bi mogel zamisliti tako eleganco, tako plemenitost, saj še kamen sam diha ves čar deviške lepote. To so Kalistove katakombe, ki niso najstarejše. A prvi vtis, ki sem ga dobil, je ostal tako močan, da me je spremljal po vseh drugih, četudi starejših in bolj častitljivih katakombah. Saj so v mnogih sledi na

sv. Petra in na prvo dobo mlade Cerkve, ki se je v preganjanjih zatekala v podzemlje in kot pogrebna družba v katakombah našla svoje zakonito mesto.

Stoletja so oropala te svete kraje. Grobovi so prazni, zapiski uničeni. A vendar je ostalo dosti sledi: nagrobni napisi, simboli, svetopisemske zgodbe; in kar je najlepše in najdragocenejše - prve slike Marije in prve svete Evharistije.

Težko je v kaki cerkvi zadihati v tako nadnaravnem ozračju, kot je to kar po sebi mogoče v katakombah. Kot da se je v te stene vulkanske mase vpila moč krščanske molitve, vztrajnost borbe za svetost, binkoštni zanos apostolske gorečnosti. Svetost, ki diha v teh rovih, sili človeka na kolena.

Tu so rasli velikani. Tu so se vzgajali mučenci, tu so se oblikovali misijonarji. Zato so imeli tolikšen uspeh, da so na tedanjo omiko postavili Cerkev tako, da je bilo v njej posvečeno vse, kar je bilo dobrega, in se je zrušilo samo po sebi vse, kar ni bilo združljivo s krščansko resnico. Z notranjo močjo in svetostjo so rešili vprašanje, ki tare današnje misijonsko delo Cerkve.

Ko sem stopal iz katakomb, so me zajele te misli in za trenutek se mi je ob sončni luči zamajalo.

Kako naj povežem vsa ta misijonska doživetja. Propaganda, misijonska knjižnica, misijonska znanost, moderna tehnika, Kolosej, katakombe.

Kaj niso v tem nasprotja? In imajo prav tisti misijonarji, ki trdè: ne učenost, svetost bo rešila misijonska vprašanja.

Oboje. A biti mora res oboje. Kajti Cerkev ni trust ali sindikat ali politična stranka. Živ organizem je, skrivnostno Gospodovo Telo. V njej se v čudovitem skladju družita božja in človeška prvina. Vidna družba je, a vendarle je njena moč in lepota v notranjem življenju skrivnostnega Kristusa. Zato morata skladno razviti svojo dejavnost: zunanja sredstva in notranja svetost.

In to ravno že petdeset let poudarjajo papeži: vsa moderna sredstva mora uporabiti misijonsko delo, pa tudi vso osebno svetost.

Zato je bila skladna tudi moja pot: s kupole Svetega Petra, preko Propagande in misijonske knjižnice nazadnje v katakombe, kjer sem daroval - kot nekoč prvi kristjani - sveto mašo "za rešenje sveta".

Morda sem obhodil in videl le desetino Rima. A videl sem dovolj. Videl sem krščanski Rim. In če ne bi bil središče krščanstva, bi Rim ne pomenil nič več kot druga povprečna mesta.

Zato pa vidijo le povprečno mesto vsi, ki za lupino niso odkrili jedra. Spoznal sem: krščanski Rim je misijonski. Vedno bolj je živa v njem misijonska misel. Kajti katoliška Cerkev je za svet angel miru. V svesti si je tega poslanstva. Zato ne bo nehala katoličanom dvajsetega stoletja z močjo uma dokazovati in z gorečnostjo srca dopovedovati resnico: katoličan brez misijonskega čutenja ni katoličan.

BRANKO BOHINC

OB STOLETNICI KNOBLEHARJEVE SMRTI

13. aprila leta 1858 ob enajstih dopoldne je v samostanu bosih avguštincev v Napoliju umrl slovenski misijonar **dr. Ignacij Knoblehar**, apostolski provikar srednjeafriškega misijona v Hartumu, v starosti 38 let, 9 mesecev in 7 dni.

Tako je torej že aprila letošnjega leta preteklo sto let njegove smrti. Neopravičljivo je, da je smrt tako velikega misijonarja, ki sta ga pritegnila v to apostolsko delovanje Baragova živa beseda in njegov zgled, šla tako neopazno mimo nas. Zato se danes Katoliški misijoni obširneje spominjajo tega velikega razširjevalca svete vere med afriškimi črnci, ki ga je svoj čas občudovala vsa Slovenija, bil znan po vsej Evropi, cenjen celo od turških poglavarjev ter je bil deležen slovstvenega spomenika, pesnitve, ki nosi njegovo misijonarsko ime: ABUNA SOLIMAN. Zasluži pa njegova stoletnica še posebno pozornost prav v teh časih, ko po besedah pokojnega papeža Pija XII. stopa na oder svetovne zgodovine Afrika.

I. — KNOBLEHARJEV BOJ ZA DOSEGO MISIJONSKEGA POKLICA

Pri Knobleharju občudujemo predvsem njegovo iskreno željo, postati misijonar ter tudi pripravljenost na slednjo žrtev, da doseže svoj poklic. Njega v misijone niso sprejeli z odprtimi rokami, niso ga iskali in prosili, on se je ponujal in se močno boril za ta poklic. Dosegel ga je, šel za njim v svojo požrtvovalnostjo in še umirajoč rotil Boga, naj ga ohrani v življenju, da bi Mu mogel še bolj služiti v istem poklicu, v pridobivanju duš afriških črncev za Boga. Postal je tako čudovit zgled popolne predanosti misijonskemu poklicu od mladosti do konca življenja.

a) - Mladost.

Rojen je bil v župniji Škocjan št. 6 na Dolenjskem 6. julija 1819 leta. Domnevajo, da so prišli Knoblacherji iz Nemčije, odkoder jih je pregnal za kazen neki nemški škof. Odtod nemško ime. Oče Ignacij je bil mesar in gostilničar. Bil je prvorojenec, za katerim se je staršem rodilo še pet sinov in dve hčeri. Najmlajši sin je pozneje gospodaril doma, pa je dom prodal in se preselil v Rajhenburg. Tako na njegovem domu ni več njegove rodbine, pač pa **spominska plošča**, ki priča o njegovem rojstvu, in v krstni cerkvi spomenik.

V ljudsko šolo je hodil v Kostanjevici, kjer se je učil v nemščini vseh predmetov, eno leto v Celju, nato pa v Novem mestu v frančiškanski ljudski šoli, kjer je l. 1830 padel z najslabšo oceno. Toda že prihodnje leto se je vpisal na gimnazijo, kjer so učili samo frančiškanski patri, ter je v šolanju kmalu postal odličen dijak. Kot 18 letni šestošolec je poslušal l. 1837 Baragovo pridigo v novomeški katedrali in ta ga je tako prevzela, da se je odločil že tedaj za misijonski poklic. Prevzela sta ga Baragov zgled in njegova živa beseda. Začel se je učiti svetovnih jezikov, zlasti francoščine, pa tudi sanskrta, ker je gojil posebno ljubezen do Indije, kamor bi šel rad za misijonarja. Ob koncu šeste šole je bil najboljši študent novomeške normalke, od katere se je v imenu sošolcev na poslovilni akademiji poslovil v slovenskem nagovoru. Licej (zadnji dve leti) je dokončal v Ljubljani. Knoblehar se je tedaj poizkušal tudi v slovenskem in nemškem pesnikovanju. Ko je l. 1839 napravil maturo, je zaprosil za ljubljansko bogoslovje. Kot bogoslovec je že v drugem letniku začutil, da je prišla njegova ura, ter je takoj pisal papeškemu nunciju na Dunaj, naj ga kako spravi na Propagando fide v Rimu, to je Urbanov zavod za širjenje vere, kjer so se mladeniči vseh narodov pripravljali na misijonski poklic. Nuncij mu je vzpodbudno odgovoril, sprejema v zavod pa mu ni obljubil. Vendar je Knoblehar pismo razumel kot da je v zavod sprejet, zato se je 27 avgusta 1841 poslovil od domačih, šel v Trst, in se popeljal z ladjo do Ancone, odkoder je s poštnim vozom prispel v Rim 7. sept. 1841. V svoji veri, da je sprejet v zavod, ni vzel s seboj več denarja, kakor za pot. Ko pa je prišel v Rim, je zvedel, da ni sprejet.

Kaj storiti? Naj se vrne?

In tu je Knoblehar postavil svojega moža, ki se zaveda, kaj hoče: ostal je v Rimu in začel borbo za dosego svojega poklica.

b) - Boj za poklic.

Dosegel je dovoljenje, da lahko hodi na Propagando študirat kot izredni študent. Poiskal si je zasebno stanovanje. Hranil se je zelo skromno, večkrat je celo gladoval, da tudi po 14 dni ni užil nič toplega; hranil se je, kot še zdaj reveži v Italiji, "s kruhom in vinom", kot pravi v nekem pismu. Toda vzdržal je predvsem spričo obiskovanja svetih krajev prvega krščanstva, kakor pravi sam: "V tej trdi preizkušnji sem se zatekal v svete kraje; v njih sem v popolni tišini, napolnjen s pričujočnostjo Najvišjega užival blaženost, ki me je vedno tesneje združevala z Odrešenikom in mi poživiljala sklep, vsega se posvetiti delu za širjenje njegove svete vere." Vendar je bila njegova stiska taka, da se je 18. sept. 1841 obrnil na ljubljanskega škofa Wolfa za podporo. V tem pismu pravi, da je v Rimu toliko "španskih duhovnikov in bogoslovcev, ki so morali zaradi Cerkvi sovražne vlade zbežati, iz domovine, da so zasedli vsa prosta mesta... tako da drugi le za drag denar dobijo stanovanja... Nima denarja za duhovniško obleko, ne za knjige... mora plačevati stanovanje itd... O, usmilite se me v imenu tistega, čigar slavo hočem oznanjati in za katerega sem pripravljen dati svoje življenje!" Tako je od časa do časa dobil podporo iz Ljubljane od svojega škofa, dokler se mu ni položaj izboljšal. Hodil je na predavanja tudi h kardinalu Mezzofantiju, ki je bil pravi poliglota, saj je razumel in govoril nad 70 jezikov. Knobleharja je

IGNACIJ KNOBLEHAR
(po Langusu)

vzljubil, da se je mogel z njim razgovarjati po slovensko. Zato je Knoblehar parkrat na teden prihajal na njegov dom, kjer sta se vadiila v jezikih: Knoblehar jih je namrec tudi razumel kakin 14! Kardinal ga je vzpodbujal, naj vzdrži, ker da bo čez cas verjetno sprejet na Propagando. Knoblehar pa ni hotel biti navezan na podporo iz domovine, zato je prosil škofa Wolfa za dovoljenje, ce lahko gre protestantu danskemu plemicu Paulsenu za domačega učiteja njegovemu sinu. Paulsenova žena je bila katolicanka, in naskrivaj je žetela, naj bi ji pomagal spreobrniti moža h katolištvu. Škof Wolf mu je dovolil, ker je bil sam poročil Paulsena svoj čas v Ljubljani. Tako je Knoblehar prepotoval s to plemiško družino vso srednjo Evropo na Dansko, od tam pa po povratku preko Hamburga in Pariza ter Marseilla v Livorno in v Rim, odkoder je pisal: "Zdaj sem spet v pristanišču miru, v svetem mestu, čil in zdrav, na novo poživljen in odločen, da se pripravim za veliko borbo." Knoblehar je še naprej študiral bogoslovje kot izreden študent ter se pripravil na duhovsko posvečenje. Zato je prosil za odpustnico iz ljubljanske škofije in jo dobil 27. februarja 1843. kakor mu jo je napisal škof Wolf: "S tem pismom te odpuščamo iz naše škofije, v kateri si bil rojen, in izjavljamo, da si za vselej odpuščen." Toda preden je bil posvečen, je bil avgusta 1843 sprejet na Propagando. Ves vesel je K. pisal škofu v Ljubljano: "Zdaj pa morem... sporočiti novico, da sem se svoji srčni želji, biti iz Rima poslan za misijonarja med nevernike ali med krivoverce, toliko približal, da sem po posebni božji dobroti in po posredovanju svojih visokih zaščitnikov, zlasti kardinala Mezzofantija, sprejet od Kongregacija za širjenje vere. Tako bom lahko dve leti stanoval na Propagandi, da dokončam svoje študije in se pripravim za svoje bodoče delo." Tako je bil po dveletni borbi za obstanek v Rimu sprejet v zavod za misijone, ki ga je vodil tedaj preizkušeni misijonar Poljak p. Ryllo. Ta je tedaj prvi sprožil misel, naj se ustanovi v srednji Afriki prva misijonska postojanka, in zanjo začel takoj navduševati Knobleharja. L. 1844 se je ta že s prisego zavezal, da bo pri misijonskem delu v vsem poslušal vodstvo Propagande in s svojih postojank pošiljal redna poročila. Tako je postal "gojenec Propagande". Ob proslavah sv. Treh Kraljev, zaščitnikov misijonov, je govoril v sanskrtu in slovensščini. 2. marca 1845 pa ga je kardinal Franzoni posvetil za mašnika. Dva dni nato je imel v jezuitski cerkvi sv. Ignacija, svojega patrona, svojo novo mašo. Nihče sorodnikov ni bil na njej.

Tako je dosegel Knoblehar mašniško posvečenje, ne pa še svojega misijonskega poklica. Nanj je moral čakati še nekaj časa.

c) - Kam v misijone?

Vodstvo Kongregacije se ni moglo odločiti, kam naj ga pošlje. Svoje odloke je **petkrat spremenilo**. Najprej so ga hoteli poslati v severno Indijo, kamor si je želel že od gimnazijskih let. Nato so ga namenili med protestante na Švedsko, pa so ga kmalu nadomestili z nemškimi duhovnikom. Spet so mislili nanj v zvezi z Avstralijo, poti, ki se je je veselil. Pa so ga namenili za Iran. Začel se je učiti iranskega jezika in nehal se je briti, ker brada tam vzbuja spoštovanje. Toda tudi s tem ni bilo nič, kajti Knobleharja so določili za novo zanimivo mesto. Kongregacija je namreč ustanavljala v Rimu **Zavod za Ukrajince**, ker je tedaj precej galicijskih Ukra-

Jincev odpadlo od zveze z Rimom zaradi ruske propagande. Slovenec, slavni Kopitar, je bil poklican v Rim, da na tem papeškem zavodu ustanovi stolico za starocerkveno slovanščino. Tam naj bi ostal dve leti, toliko, da si vzgoji naslednika. In prav Knoblehar je bil določen za podravnatelja na Ukrajinskem zavodu in profesorja. Na eni strani je bil vesel, da bo lahko kaj storil za zedinjenje Slovanov, na drugi strani pa je prišel v nasprotje z vestjo: od doma je dobival podporo za to, da gre v poganske misijone, zdaj pa naj ostane v Rimu kot ugleden profesor. "Moja najhujša preizkušnja", imenuje sam to ponudbo. Stopil je pred predstojnike in jim to razodel. Odločili so, da bo toliko časa ostal na zavodu, da se bo pouk cerkvenoslovanščine uredil. Nato je začel proučevati prevode svetega Cčila in Metoda, Nestorjev letopis, obredne knjige itd., ki jih je car Nikolaj poslal Propagandi, ko je prej iz Rusije izgnal njene misijonarje... Kmalu nato je bil zopet izbran za misijon v Indijo... in končno za **Afriko**. Padla je misel za ustanovitev novega misijonskega področja: osrednja Afrika in to po predlogu abesinskega in egiptskega škofa. Papež Gregorij XVI je 1. februarja 1846 potrdil to misel in po njegovi smrti 3. 4. je izšel odlok o ustanovitvi **osrednjeafriškega apostolskega vikariata**. Za vikarja je bil imenovan Aneto Casolani, ki je prejel škofovsko posvečenje. Z njim naj bi šel ravnatelj Ryllo, Knoblehar in Vinco. Tako je pri izbiranju teh misijonskih poklicev bila predvsem preizkušena Knobleharjeva **pokorščina slednjemu odloku Propagande**. In vesel je bil, da mu je bila ta pot usojena "brez vsakega lastnega odločanja v ta misijon." Preden pa je odšel v misijon, je še dokončal svoje študije na univerzi in bil proglašen za **doktorja bogoslovja**.

d) - V Afriko.

3. julija 1856 se je kardinal Mezzofanti poslovil od njega na Propagandi v slovenskem jeziku, rekoč: "Ti me zapuščaš, sin moj. S kom bom pa zdaj po kranjsko govoril?" Nato je kardinal objel Knobleharja in se s solzami od njega poslovil. Sam Knoblehar pravi o tem slovesu: "Preden sem bil sprejet na Propagando, sem imel dostop v njegovo hišo. Ko sem bil sprejet na Propagando, je še bolj skrbel zame. Določil mi je tedensko tri ure, da sem se na jezikovni akademiji razgovarjal z njim. Poslušal sem med štirimi očmi njegove nauke... zato mi je bilo pri tem slovesu skoraj tako težko pri srcu, kakor pred petimi leti, ko so okoli mene stali moji starši, bratje in sestre in sem jih zapuščal v nemi bolečini."

Zvečer se je vkrcal na ladjo za Libanon, kjer je čakal na pot v Afriko. Med tem je obiskal Sveto deželo. Toda še dolgo se niso uredile predprave za novi misijon. Sam novoimenovani vikar škof Casolani je dvomil o potrebi in zrelosti tega misijona ter je na Malti čakal razjasnitve. Dne 25. 4. 1847 je celo odstopil kot apostolski vikar in prosil za naslednika. Imenovan je bil ravnatelj Propagande p. Ryllo, ki ga je papež Pij IX. sprejel v posebni avdijenci z blagoslovom za novo misijonsko postojanko. Od pomladi l. 1847 je Knoblehar čakal v Aleksandriji na p. Rillo. Ta čas se je seznanil z avstrijskim konzulom pl. Lavrinom, Slovincem, o katerem pravi Knoblehar: "Zelo je veren, kar se višjemu uradniku dandanes še tem bolj poda, ker vernost v tej vrsti mož le redkokdaj zasledimo. Ostal je vedno zvest Kranjec. Prav pogosto je govoril z menoj o naši ljubi

domovini." Razgovarjal se je tudi o tem, kako bi bilo, če bi novi misijon prevzela pod svojo zaščito Avstrija, kakor je n. pr. Francija zaščitnica mnogih misijonskih pokrajin. Toda nobenih pooblastil še ni bilo. Priprave za nakupovanje za misijon so potekale še naprej. Po posredovanju avstrijskega cesarja in angleške kraljice so dobili posebna dovoljenja. Šele 24. julija 1847 so se z lepo jadrnico odpeljali novi misijonarji po Nilu navzgor. Šli so mimo piramid in mimo Kaira proti Hartumu, trgovskemu središču Vzhodnega Sudana z arabsko mohamedanskim prebivalstvom. 28. sept. so odrinili iz Kaira po Nilu. Po drugem kataraktu, brzici Nilu, je p. Rylo zbolel za grižo. Vodstvo je prevzel Knoblehar. Ladja se je morala preriniti skozi šest brzic. Nato so potrebovali cel mesec vožnje po Nilu, da so prišli do El Oredha. Tam so ostali mesec dni zaradi bolezni p. Rylla. Pa so šli spet po Nilu. Pri Ambukolu so izstopili in jezdili s kamelami preko puščave Bajuda. Od tam spet z ladjo po Nilu in je vožnja trajala še štiri in pol mesece. (Listi v Evropi so že pisali, da so vseh pet misijonarjev na poti poklali Nubijci!). Tako so se šele 18. februarja 1848 (nekaj dni pred marčno revolucijo na Dunaju!) izkrcali **na cilju, v Hartumu**. Sedem mesecev je torej potoval Knoblehar, da je prišel na svojo prvo misijonsko postojanko.

Postal je misijonar med pogani. Dosegel je svoj cilj, za katerega je moral toliko pretrpeti pa tudi potrpeti.

II. — KNOBLEHAR V MISIJONIH

a) - Začetek misijona.

Knobleharjev misijon je imel svoje izhodišče in središče v mestu, o katerem pravi anglešči potopisec Taylor: "da leži v najbolj nezdravem delu ene izmed najbolj nezdravih dežel na svetu." Sama ravnina, saharški pesek, sprememba toplote, močvirje, mrzlica in kuga, nesnaga in tako dalje, da isti pisec pravi: "prišel sem v najbolj zdravem letnem času tja, pa je tri četrtnine ljudi tožilo nad kakšno boleznijo..." — "Grob Evropejcev!" je ime, ki po njegovem najbolj pritiče temu mestu, kjer je Knoblehar začel svoje misijonsko delovanje med črnici. Bili pa so to res še divjaki, zločinci, nevedneži, na skrajno nizki stopnji civilizacije, pogani, mohamedanci pa tudi krivoverski Kopti, ki so misijonarje sovražili bolj kot Turke.

Novi misijonarji so najprej kupili vrt ob Nilu za stavbo, bili deležni mnoge nasprotovanja od strani oblastnikov, dokler se niso izkazali s pismi še višjih cerkvenih oblasti. Maja so se že vselili v kupljeno hišo iz blata in slame, v kateri so pripravili majhno kapelico in prostor za šolo. V splošnem: "Temen podzemeljski hlev, ki mrgoli vsakovrstnega mrčesa," jo je imenoval dunajski učitelj Hansel. S komarji, raznašalci malarije, škorpioni in mravljami, tak je bil začetek. Nekaj mesecev pozneje je umrl p. Rylo in postavil za naslednika 29 letnega Knobleharja. Tako je Knoblehar postal vodja te prve misijonske postaje, ki naj zaorje prvo brazdo krščanske civilizacije v ledino Vzhodnega Sudana.

Pol leta je bil sicer v Hartumu tudi škof Casolani, prvi imenovani apostolski vikar, ki pa je kmalu odšel nazaj in tudi Knobleharju in Vincu prigovarjal, naj se vrneta in opustita postojanko. Toda ta dva sta hotela izpolniti nalogo: ugotoviti, ali bi se misijonske postaje dale ustanoviti med

črnci in začeti z delom. Knoblehar je ostal sam, pa tudi brez denarja Propagande, ki je tudi obupavala nad postojanko. Od domovine pa tudi ni upal, in je ni hotel nadlegovati, ker jo je "zadela nesrečna revolucija 1848", kakor je pisal škofu Wolfu. Hotel bi začeti s šolo. Kje dobiti učencev? Kupoval je sužnje na hartumskem trgu. Takrat je bilo v Afriki suženjstvo še zelo trdno zasidrano. Najmanj dve tretjini sudanskega prebivalstva sta bili suženjski. Zlasti Arabci so opravljali ta nečloveški posel. Knoblehar je pisal v Ljubljano: "Ni zlepa bolj pretresljivega prizora, kakor iti v petek preko hartumskega trga za sužnje... V gneči vzklikajo ceno za može, žene, fante, dekleta in otroke. Kupci jim pregledujejo zobe, jezik, noge, roke. Izklincevalci tekajo sem in tja, se pripravajo, barantajo; človek je postal blago... Zlasti me je pretreslo, ko sem videl mater s tremi otročiči, ki je najmlajši med njimi imel šele dva dni. Sedela je na zemlji, globoko sklonjena, z desnico si je podpirala glavo, z levico pa objemala dete. Žalostno je gledala na oba starejša dečka, ki sta se je nežno oklepala, kakor da bi slutila bližajočo se ločitev. Kar se oglasi: Koliko stane ta družina? Globoko sklonjena mati je dvignila oči — mene pa ni več strpelo tam."

Tako je Knoblehar opisal suženjski trg in po tem opisu so bile narejene pozneje pristopnice k društvu, ki ga je on ustanovil. Take dečke, izložene na prodaj, je kupoval Knoblehar in z njimi začel šolo. Ti naj bi se naučili brati, pisati, sprejeli naj bi krst in postali krščanski apostoli med svojimi plemeni...

Jeseni je že krstil prve gojenčke.

Tako se je začelo prvo leto njegovega misijona.

V pomanjkanju denarja, v sovražnem okolju, zapuščenosti od Propagande, ki jo je revolucionarno leto 1848 pustilo brez denarja, da, celo z ukorom od nje zaradi slabih poročil škofa Casolanija in drugih. Prišla pa je že pomoč iz Ljubljane, ki pozneje ni nikdar prenehala.

Tedaj je napravil Knoblehar prvo veliko potovanje po Belem Nilu, da spozna kraje in možnosti za nove misijonske postojanke. Tudi kot znanstvenika ga je zanimala notranjščina še neznane pokrajine. Šel je s skupino trgovskih ladij.

Knoblehar je prišel višje kakor vsi dosedanji raziskovalci Afrike (preko 4 stopinje) ter je dosedanja poročila kot geograf v marsičem popravil in dopolnil. Napisal je ta poročila v nemščini in slovenščini (oba sta izšla v Ljubljani) in vzbudil z njima veliko pozornost po vsem svetu. Prišel je tako čez ravnike, da je videl Južni križ... Potovanje je bilo zanimivo, skozi močvirja in pragozdove, in zanimivo bi bilo raziskati, če Sienkiewicz opis Skozi pustinje in puščave ni prevzel kaj njegovih ugotovitev... Na tej poti je dočkal novo leto 1850. Presenetili so ga pa tudi — kozolci, podobni našim slovenskim kozolcem, ki potemtakem niso izključno slovenska narodopisna zanimivost... Na tej poti je odkril rod Barijcev in sklenil, da postavi med njimi misijonsko postajo.

Spoznal je, da bo možna pot k črncem v notranjost, da pa ne bo smel biti odvisen od trgovskih ladij, temveč si bo moral napraviti svojo, če bo hotel uspešno vršiti misijon.

V Rimu pa so šle klevete, da je Knoblehar bolj trgovec kot misijonar. V Rimu so že mislili na razpust tega misijona. Tedaj pa je Knoblehar šel v Evropo l. 1850.

b) - Obisk Evrope in domovine.

Knoblehar si je postavil cilj: Slovenija, Dunaj, Rim. Prispel je z ladjo v Trst. Od Trsta do Ljubljane se je peljal s pošto. Na vsem potovanju je hodil po vzhodno oblečen: s turbanom, "v turški obleki", čot so pisali slovenski časniki. V Ljubljani se je nastanil v semenišču. Časopisi so ga pozdravili z debelimi napisi na prvi strani. Obiskal je škofa, izročil zanimive predmete muzeju itd. Ti so še zdaj razvrščeni v muzeju poleg egipčanskih predmetov, ki jih je muzeju daroval Knobleharjev prijatelj, konzul dr. Lavrin. V Ljubljani ga je slikal Matej Langus, in ga "prav dobro zadel". (Zdaj je v semenišču v Ljubljani poleg Baragovega portreta istega slikarja). S prof. Metelkom je potoval po Dolenjski in se ustavil v Škocijanu, v domači vasi, ki je dala za njegov misijon 30 gold. Obiskal je Gorenjsko. Poslovil se je od Kranjske s posebnim pismom v listih, kjer je poudaril: **širim zveličavno vero in krščansko življenje, zatiram strašno malikovanje in kupčevanje s sužnji ter postavljam prvi temelj za prihodnji blagor številnih rodov.** To je v najjasnejših besedah poudarjeno njegovo kulturno delo in smisel njegove velike žrtve.

Iz domovine, ki se je ogrela za njegovo misel in začela zbirati denar za njegove potrebe, je odšel na Dunaj, da zainteresira avstrijske dvorne kroge in oblastnike za pomen sudanskega misijona. Sprejel ga je 20 letni cesar Franc Jožef, ki je pred letom nastopil svojo vlado, in mu podaril 25.000 egipčanskih lir. Sprejeli so ga ministri, praški nadškof kardinal Schwarzenberg, ogrski primas, več škofov itd. Zunanje ministrstvo je napravilo vlogo na turške oblasti, da ne delajo težav njegovemu misijonu. Obenem pa je temu misijonu odstopilo tudi znesek, ki ga plačuje v mednarodni sklad za pobijanje suženjstva. Preveč pa Knoblehar ni hotel navezati svoj misijon na avstrijsko kolonialno politiko, ki jo je slutil zadaj in pred katero ga je posvaril tudi kardinal Franzoni. Postal pa je namah ena najuglednejših osebnosti v Avstriji. V Zemljepisnem društvu v Berlinu so posvetili njegovemu delu dva večera. Knoblehar je ustanovil na Dunaju **Marijino društvo za širjenje vere med črnci** in za pokrovitelja je naprosil praškega nadškofa kardinala Schwarzenberga. Predsednik pa je bil dunajski prošt in posvečeni škof Mešutar, po rodu Slovenec. To društvo je postavil pod zaščito Avstrije, kar so odobrili tudi drugi misijonarji italijanske in drugih narodnosti. Avstrija je odslej skrbela za denarne nabirke za njegov misijon. V tem je videl zasiguran obstoj misijonu. To društvo je zbralo velikanske vsote za misijon ter tudi izdajalo letno poročilo o stanju misijona. Člani tega društva so imeli pred očmi samo cilj društva: spreobračanje. Avstrija pa verjetno tudi politični namen: s pomočjo misijona odpreti pot svoji trgovini in političnemu vplivu v središče Afrike. Knoblehar se je gotovo veselil pojačanja avstrijske trgovine v teh krajih, ni pa storil ničesar, kar bi se lahko tolmačilo kot zgolj politično dejanje avstrijski kolonialni politiki v korist. Izkazalo se je, da ta misijon ni v nobenem pogledu odprl avstrijski politiki pot v Sudan, pač pa je skoraj vsa podpora Knobleharju prihajala iz Avstrije.

c) - S Slovenci nazaj v misijon.

Še nekaj je dosegel Knoblehar na svojem obisku v Evropi: kakor pred njim Baraga, je tudi on pripeljal s seboj nekaj duhovnikov-sodelavcev.

Predvsem Slovencev in Tirolcev. Pet Slovencev! Ti so bili: **Martin Dovjak** iz Šentjerneja, **Janez Kocijančič** iz župnije Mošnje, **Matevž Milharčič** iz Slavine pri Pustoljni, vsi iz ljubljanske škofije, ter dva iz Slomškove lavantinske: **Jernej Mozgan**, Korošec, iz Koprivnice in **Oton Trabant** iz Pišec. To so bili duhovniki-Slovinci. Poleg teh pa je šlo še nekaj duhovnikov iz Tirolske, Bavarske ter nekaj lajikov (tudi Slovenec kovač **Knavs**).

Po obisku v domovini se je podal v Rim, kjer je bil sprejet na Propagandi in osebno pri papežu Piju IX. Papež je ob tej priliki Knobleharja imenoval za pravega apostolskega provikarja in mu podaril kelih ter monštranco. Kongregacija je potrdila Marijino društvo. Praški nadškof je odslej imel pravico sprejemati nove prijave durovnikov za ta misijon. Ko je tako v Rimu "poživil afriški misijon, ki ga je prej ustanovil", se je vrnil v Trst in za en dan v Ljubljano. Nato se je v Trstu 27. avgusta vkrcal skupaj z duhovniki in lajiki, ki so ga že čakali, na ladjo za Afriko.

V Egiptu si je kupil lastno ladjo, ki jo je krstil Zvezda jutranja, in se z njo napotil po Nilu proti Hartumu. Toda vožnjo so morali pretrgati in potovati po drugi poti na kamelah. Tako so prišli po štirih mesecih, odkar so nastopili pot v Trstu, v Hartum. Ladja Jutranja zvezda pa je prispela šele tri mesece kasneje.

Takšno je bilo takrat potovanje.

č) - Nove postojanke in nove smrti.

Zdaj je imel Knoblehar pet slovenskih sodelavcev v svoji hartumski hiši iz blata in slame, kjer je imel svojo šolo, ki pomeni največji uspeh njegovega težavnega misijona. Vendar so bile razmere še vedno take, da je mladi Taylor, ki je bil na obisku pri njem, napisal v svoj potopis: "Ti požrtvovalni možje so si prostovoljno izbrali življenje, če se sme imenovati življenje, kar je le malo boljše kakor smrt, v daljnem osrčju Afrike: to so možje najlepšega značaja in najplemenitejših namenov." O novem življenju teh misijonarjev je Knoblehar pozneje napisal posebno poročilo za Marijino društvo, pa tudi sicer so slovenski novodošleci pisali v Zgodnjo Danice pisma, s katerimi so vedno stali v zvezi z domovino, ki je misijon navdušeno podpirala. Knoblehar je bil predstojnik misijona, Kocijančič vrhovni ekonom, ki je vodil vsa obrtniška dela in učil zamorce ročnih del. Slomškoveca Možgan in Trabant pa sta se pripravljala na nove misijone v notranjost dežele med Barijce, ki jih je Knoblehar odkril na svoji zadnji nilski poti. Ko je Knoblehar spravil osrednjo postajo v Hartumu nekoliko v tir in napravil novo poslopje po načrtih, kakor jih je dobil z Dunaja, je odpravil svojo ladjo Jutranjo zvezdo in še dve tovarni po Nilu navzgor z namenom ustanovitve novih postaj. Z njim so šli Dovjak, Možgan, Trabant in spremstvo. Na poti so vsi zboleli za mrzlico. Ustavili so se med Barijci, kjer je deloval že Vinco, prvi Knobleharjev sodelavec. Prestavil je misijonsko postajo v vas Gondokoro. Toda kakor hitro je kupil zemljišče za to postajo, je umrl Vinco (čez tri dni). Nato je hišo dogradil Knoblehar sam in imenoval to postojanko **Sveta Marija ob Belem Nilu**. Pri ljubljanskem zvonarju je naročil zanjo tri zvonove. Tako je ustanovil prvo svojo misijonsko podružnico in po 4 mesecih in pol pustil tam tri slovenske sotrudnike ter se vrnil v Hartum, od tam pa v Egipt nasproti novim duhovnikom, ki mu jih je pošiljala domovina. Iz Ljubljane sta namreč šla v njegov misijon urednik Zgodnje Danice **Luka Jeran** in Knobleharjev so-

šolec **Lap**, ter 7 obrtnikov. Pripeljali so s seboj mnogo daril iz domovine, cerkvene obleke, pa tudi Samassove zvonove za Gondokoro, na katerih so napisana v latinščini imena prvih misijonarjev te postaje: "SLOVENI: KNOBLECHER, DOVJAK, MOZGAN, TRABANT ET ITALIANO: VINCO". Pod latinskim napisom pa je stal slovenski verz: SLOVENSKO MILO ZVONJENJE — VAS VABI V BOŽJE ČEŠČENJE. Tako je slovenski zvon prišel črnecem v srednjo Afriko. Pozneje so ta zvon mohamedanci hoteli razbiti, pa so ga rešile sudanske oblasti in je po ovinkih priromal nazaj v Ljubljano — v misijonski muzej. Luka Jeran je v Egiptu zbolel ter se je vrnil v Ljubljano. Ko so misijonarji prispeli v Hartum, so pa zvedeli o smrti dveh misijonarjev Slovencev: **Milharčiča** in **Kocjančiča**.

Kmalu nato je umrl na postaji Gondokor misijonar **Dovjak**. Knoblehar se je napotil na nov obisk te postaje. Tam sta životarila še Možgan in Trabant v vednem boju z domačini. Toda sta mu prišla naproti. Po smrti **Dovjakovi** sta obupala nad postajo in prosila Knobleharja, naj začne misijon drugje. Knoblehar je poslal Možgana med rod Klječ, bolnega **Trabanta** pa v Egipt, sam pa je nadaljeval pot v Gondokor. Med potjo je na ladji **Trabant** umrl. V Gondokoru, kjer je ustanovil postajo "Sveti Križ" je pustil Knoblehar mladega avstrijskega duhovnika **Kohla**, ki je prišel nedavno v Egipt, sam pa šel raziskavat neznano pokrajino ob Belem Nilu, kjer je odkril hrib **Lumutat**, odslej najbolj južno točko poznane srednje Afrike. Ko se je vračal v Hartum, je umrl v Gondokoru **Kohl**. Zdaj je bil Knoblehar sam v Gondokoru in se ni mogel vrniti v Hartum. Krstil je več črnecv. Ko pa je zvedel, da mu je v Hartumu umrl zopet misijonar **Haller** in da prihajajo novi misijonarji iz Evrope, je pustil Gondokor, kjer je vse uredil za prihod novih misijonarjev, in se vrnil v Hartum. Prišli so novi tirolski duhovniki, in v drugič **Luka Jeran**, ki pa je že v Egiptu pravtako zbolel kot prvič in se je znova vrnil v domovino. Novi sodelavci so odšli v Gondokor. Med tem časom pa je v Hartumu umrl Knobleharjev sošolec **Lap**. Zopet nov slovenski grob v Afriki. Knoblehar je ta leta imel skrb za tri misijonske postaje: za centralno hišo v Hartumu in za podružnici v Sv. Križu ter Gondokoru ob Belem Nilu. Prihajali so mu vedno novi duhovniki iz Evrope, zdaj ne več Slovenci, temveč predvsem s Tirolskega. Vsi ti pa so se napotovali v Afriko preko Ljubljane, kjer je vzdrževal najtesnejšo zvezo z afriškim misijonom urednik **Zgodnje Danice Jeran**. Pa tudi vsi afriški misijonarji Tirolci ali Nemci so se na poti v Evropo ustavljali v Ljubljani in dajali poročila o Knobleharjevem afriškem delovanju. Ob nekem takem prihodu novih duhovnikov v misijone so pripeljali iz Ljubljane harmonij za Gondokor ter zopet nove zvonove za centralo Hartum, z latinskim napisom: "Hartumčani, pripravite pot Gospodu!", darilo slovenskega duhovnika. Toda kljub prihodom novih sodelavcev, je bilo delavcev premalo, kajti prišleci niso mogli prenašati podnebja, ali so umirali kar zapovrstjo ali pa so se vrnili. Tako je pisal **Bavarec Kirchner** v Ljubljano: "Izmed 29 duhovnikov, ki so bili zdaj tukaj, se jih je vrnilo 6, od drugih 23 pa jih je umrlo — 15! Ostaja nas samo še 8." Tako brezupen je bil položaj Knobleharjevega misijona, da bi kdo drugi že zdavnaj obupal, če bi ne imel take gorečnosti v potrebo prvega semena krščanstva v teh krajih, kakor jo je čutil Knoblehar in njegovi sodelavci. Vzdrževali so z neizmernimi žrtvami svoje šole, delavnice in dušno pastirstvo z zavestjo: "Le eno je potrebno: da izpolnimo svojo dolžnost."

Predvsem zaradi podnebja in smrti misijonarjev, kakor tudi zaradi divjosti prebivalcev je imel Knobleharjev misijon razmeroma majhen uspeh. Zaradi tega se je tudi navdušenje zanj v Avstriji ohlajalo. Da ga znova poživí, da mu dobi vire dohodkov ter da ves misijon postavi na nove temelje, ki bi sloneli na izkušnji desetih let, se je Knoblehar odločil, da napravi novo pot v Evropo. Najprej v Rim, nato pa iskat novih področij za sodelovanje v Franciji, Angliji, ter bi šele na povratku obiskal Avstrijo in Slovenijo. Želel bi predvsem v Rimu navdušiti Propagando za ustanovitev posebnega zavoda za črnce, kjer bi se vzgajali črni dijaki s posebnimi pogledi na Afriko, morda celo v krajih, ki bi bolj ugovarjali njihovemu podnebjju. Rad bi pa pridobil tudi ženske redove, da bi mu poslali v pomoč misijonarke. Z vsemi temi načrti se je napravil na pot začetkom leta 1858. Bilo je to sveto leto in rad bi bil deležen tudi svetoletnih odpustkov.

Toda že v Egiptu je zbolel na pljučnici. V Neaplju ni mogel več nadaljevati poti proti Rimu. Sprejeli so ga bosonogi avguštinci, kjer se je skoraj pozdravil. Toda v aprilu so ga prevzemale vedno hujše bolečine ter je 13. aprila 1848 umrl za kapjo.

Tako je končal Knoblehar svojo misijonsko pot s smrtjo, o kateri bom še govoril.

III. — KNOBLEHAR IN SLOVENSKI ZAMORČKI

Knoblehar je užival v Sloveniji tako popularnost, kot samo še Baraga pred njim.

Ko se je oglasil v Sloveniji, so ga sprejemali kot najuglednejšo slovensko osebnost. In radi so ljudje darovali za njegov misijon. Dobili so se celo posamezniki, ki so za njegove cerkvice kupili zvonove, kakor smo omenili. Vse niti njegovega misijona so vodile skozi Ljubljano, tudi potem, ko niso bili samo Slovenci njegovi edini sodelavci. Tudi Tirolce in Nemce je vodila pot v misijon in iz misijona preko Ljubljane in preko žive zveze — Luka Jerana, urednika Zgodnje Danice in poznejšega dobrotnika dijakov, ustanovitelja Ljudske kuhinje... Ta je dvakrat hotel iti v Knobleharjev misijon, pa obakrat se je moral vrniti domov zaradi zdravja. Toda nekaj je pripeljal s seboj, kar je bila senzacija za Ljubljano: **žive zamorčke**. V Danici je Jeran večkrat objavljval prošnje, naj ljudje darujejo za odkup zamorčkov. Kdor mu je dal dovolj denarja za odkup zamorčka, mu je pozneje ob krstu nadel svoje ime. Tako so Ljubljančani odkupili **Alojzija Latinskega** (študentje višje gimnazije); študentje nižje gimnazije so odkupili **Janeza Slovenskega** (ime mu je izbral tedanji Josip Stritar kot nižješolec). Kar pesmice so deževale na odkupljene zamorčke. Na Alojzija Latinskega je zložil menda Stritar, nekdo drugi na **Maksimiljana Celjskega** itd. Še nekaj imen takih odkupljenih otrok: **Ciril Slovenski, Metod Slovenski**, itd. Jeran sam je ob svoji vrnitvi iz Egipta pripeljal osemletnega dečka, ki mu je dal po krstu in birmi (to mu jo je podelil misijonski škof Slomšek v Ljubljani ob priliki zlate maše škofa Wolfa) ime **Jožef Jeran Kranjski**. Čez nekaj let je Jeran zopet dobil dva zamorčka v Ljubljano in ju je vzgajal v trnovskem župnišču. Toda Jožef Kranjski je kmalu zaradi podnebja umrl. Obiskoval je že tretji razred ljudske šole. Drugi Stanislav je hodil že v gimnazijo, bil pa je tudi ta bolehen,

zato ga je Jeran poslal v šolo v Neapelj. Tudi Jožef Slovenski je šel v Neapelj, pa je izstopil iz zavoda in se pozneje brezposelen potepal po Kranjski in Avstriji (Stritar, ki mu je dal ime, ga je pozneje srečal na Dunaju). Vzgoja teh zamorčkov se ni obnesla.

Nekoliko bolj vzgoja petih zamorskih deklet, ki so prišle v Ljubljano. Sprejele so jih uršulinke, tri v Ljubljani in dve v Škofji Loki. Ljubljanske so bile krščene v uršulinski cerkvi. Zelo slavnostno. Nato jih je škof Wolf birmal. Škofjeloški zamorki sta bili težko vzgojljivi, napol divji še, pa sta kmalu umrli. Ljubljanske pa so bile boljše, vendar tudi one bolehnne. Dve je poslala nove prednica v Zagreb, da bi se popravili zdravje, ena pa je postala v Ljubljani laična samostanska sestra. In je umrla šele l. 1919 v starosti 75 let. V splošnem naš zrak ni ustrezal zamorcem, kakor ne zamorski našim misijonarjem. Zato se ni ustanovil v Ljubljani Zavod za vzgojo črncev, kakor so ga imeli v načrtu. Izkušnja je pokazala Knobleharju, da bi se tak zavod moral ustanoviti na jugu (Neapelj ali celo severna Afrika). O vsem tem je hotel govoriti v Rimu ob svojem novem obisku, ki ga pa ni več napravil. V Sloveniji pa je ostala pesem, ki se mi zdi verjetno iz tega časa: Pet zamorčkov šlo — na ta ljubljanski grad... So pa prav ti poizkusi dokaz, kako tesno so bili Slovenci povezani s Knobleharjem in koliko so bili pripravljeni žrtvovati za njegov afriški misijon.

IV. — KNOBLEHAR UČENJAK IN NJEGOVA SVETNIŠKA SMRT.

Knoblehar je bil ves misijonar. Toda že v Rimu je vestno študiral vse, kar bi mu v misijonih moglo priti prav. Tako medicino, risanje, zlasti pa zemljepis in narodopisje. Na svojih dolgih potovanjih je vestno zapisoval vse zanimivosti živali, rastlinstva, vremena. Prišel je v še neodkrite kraje in jih tako vestno zapisoval, da ni samo popravil več napak prejšnjih raziskovalcev Afrike, temveč tudi odkril čisto nove podatke. Nekaj teh potopisov je priobčil v poročilih Marijinega društva, nekaj pa je še v rokopisih v raznih evropskih knjižnicah in muzejih. Užival je velik sloves med evropskimi učenjaki in o njem so govorili na znanstvenih sejah akademij v Berlinu in na Dunaju. Kot do zdaj edini slovenski član je bil malo pred smrtjo sprejet v Zemljepisno društvo na Dunaju. Njegovi prijatelji so bili Taylor, angleški potopisec, nemški Brehm, slavni opisovalec živali, in Lesseps, graditelj sueškega prekopa. Sam je bil odličen jezikoslovec, ki je znal mnogo jezikov, pa je po Baragovem zgledu sestavljal tudi prve slovnice in prve slovarje afriških jezikov, vpeljal za njih pravopis — slovensko gajico, se pravi — latinico itd.

Bil pa je tudi svetniški človek, kar se vidi že iz njegove popolne pripravljenosti, dati tudi življenje za Boga in vero. Njegov poklic je bil že od vsega početka, razširjati Kristusa med poganse narode. In ko je umiral zapuščen v Neaplju, ko je zaman pričakoval obiska s Propagande, katere zvest učence je bil, pa nikogar ni bilo iz bližnjega Rima, je to sicer potožil v pismu Propagandi: "Kakšen brezupen položaj za gojenca Propagande, ki je zbolel v soseščini Rima! Vendar se zahvaljujem usmiljenosti in neskončni dobroti Gospodovi, ki mi je hotel v korist moje duše poslati poleg drugih grenkih bridkosti tudi to!" In ko je mislil, da mu bo že umreti, je hotel po zgledu svetnikov na tleh v ponižanju pričakovati smrti. Prad smrtjo je dvakrat vzel križ v roke in daroval svoje življenje v zadoščenje za svoje grehe, pa če mu Bog da zopet zdravje, hoče vse

ostalo življenje posvečati spreobračanju zamorcev. Ta sklep je ponovil še tik pred dnevom, ko mu je kap pretrgala življenje.

V. — KNOBLEHARJEV GROB.

Knoblehar je našel svoj grob v neapeljski cerkveni grobnici bosih avguštincev. Toda rojaki bi ga radi pripeljali v domovino. Več akcij se je začelo, kam naj bi ga zakopali: v rojstni kraj, na ljubljansko pokopališče, v kapelico velikega misijonarja Fr. Ksaverja v ljubljanski šentjakobski cerkvi itd. Najresnejši je bil videti zadnji predlog, ki ga pa škof Wolf ni odobril. Zato se je spomin na Knobleharja ohranil s spomenikom v domači cerkvi, na katerem so napisana tudi imena vseh njegovih petih slovenskih sodelavcev, ki so vsi mladi položili življenja v afriškem misijonu, pa tudi v spominski plošči v Neaplju in v Afriki. Namesto prepe-ljavanja trupla so mu naročili **slovstveni spomenik**: prof. Umek Okiški mu je zložil veliko pesnitev: Abuna Soliman, ki pa je brez literarne vrednosti. Desetletje po njegovi smrti so romarji iz Slovenije z Jeranom na čelu obiskali njegov grob, odprli njegovo krsto in vanjo položili poleg drugega tudi **slovensko trobojnico**. Toda kmalu nato je nastala v mestu revolucija. Tolpe so razdirale grobnice in v želji prisvojiti si dragocenosti, ki so jih dajali mrtvim s seboj, so mnogo rakev razdrli. Tudi pri avguštincah. Pozneje so patri še cele rakeve, kakor tudi oskrunjene, zakopali vse skup in zgladili zemljo. Tako se zdaj ne ve, ali je Knobleharjeva krsta ostala nepoškodovana ali pa je bila izropana. Da bi se moglo to dokazati, bi bilo treba prekopati vse groblje in vsako krsto posebej odpreti ter iskati v nji ostanke slovenske trobojnice. Ve se za kraj njegovega počitka, zabrisana pa je njegova rakev... ne pa njegov spomin in njegova slava!

VI. — POMEN KNOBLEHARJEVEGA MISIJONSTVA.

Knobleharjev misijon ni imel takega uspeha kakor Baragov, kajti po njegovi smrti je več njegovih postojank propadlo (Gondokor). Toda zavetele so na drugih mestih in jih je danes v tem delu Afrike že mnogo. Njegov pomen je v tem, da je bil **pionir širjenja krščanske vere v srednji Afriki** ter je s svojo smrtjo in s smrtjo svojih sodelavcev (Možgan, kot zadnji njegovih petih slovenskih duhovnikov je umrl nekaj tednov za Knobleharjem) potrdil svoj misijonski poklic: žrtvovati se do zadnjega za Kristusa ter postati rodovitno zrno, ki mora zgniti, da obrodi. Sam je podal cilj žrtve: "širiti vero, zatirati malikovanje, uničevati suženjstvo in postaviti prvi temelj za prihodnji blagor številnih rodov." Njegov sodelavec Kirchner. in pozneje njegov naslednik je isto ponovil: "Pripravil je pot za vse prihodnje čase. Ta misijon je bil prednja straža misijonstvu med črnici. Temeljni kamen krščanski prihodnosti v srednji Afriki je položen. Evropa mora na njem zidati in bo zidala. Afrika mora biti rešena!"

To je pisal Kirchner v Ljubljano takrat, ko se je Knoblehar nahajal na poti v Neapelj, z namenom, da pripravi njegove prijatelje v Ljubljani na načrte, ki jih je veliki misijonar nosil s seboj v Rim in na zapadni svet. Toda ta slovenski misijonar je z njimi legel v grob. Njegova ideja pa je ostala.

AFRIKA MORA BITI REŠENA!

Ali ni to klic pokojnega velikega papeža, ki je v zadnjem letu poudaril prav to misel po rešitvi Afrike? Za stoletnico Knobleharjeve smrti najlepša potrditev potrebe njegovega začetka ter še večje potrebe po nadaljevanju njegovega dela. In vsi ti številni slovenski misijonarji, ki so za Knobleharjem našli v Afriki torišče misijonskega dela, žanjejo danes velike uspehe, prav tam, kjer so Knoblehar in njegovi želi samo mlado smrt.

Za krščanstvo afriškega osredja pomeni Knoblehar pionirsko osebnost, kot oseba pa je nam zgled svetniškega navdušenja in mučeniškega žrtvovanja za vrednote, ki pomenijo več kot ves svet: dela za rešitev človeških duš, za enakopravnost pred Bogom vseh plemen in ljudi, in za svobodo v Kristusu.

Njegova smrt nam je ob stoletnici ne samo opomin, temveč tudi opomin za rešitev ennega najvažnejših svetovnih problemov: Afrike!

Naš slovenski Knoblehar je apostol črne Afrike!

Dr. Tine Debeljak

(Posneto po knjigi dr. Jakliča *Knoblehar* (440 strani), ki jo je izdala leta 1955 Slovenska misijonska zveza v Buenos Airesu.)

Obširni dr. Jakličev življenjepis

o enem največjih mož vesoljne Cerkve in našega malega naroda:

IGNACIJ KNOBLEHAR

se bere bolj zanimivo kot kak detektivski roman.

Knjiga, ki dviga, izobražuje in razvedruje.

Spada v vsako slovensko domačijo!

Rojaki, berite Knobleharjev življenjepis!

Pišite ponj na naslov: Petek Janez C.M., Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. Dobi se tudi pri poverjenikih "Katoliških misijonov".

Na poti do misijonskega poklica

Piše Karel Wolbang CM, Philadelphia, U.S.A.

VIII. Misijonski bratje laiki

Najožji sodelavci duhovnikov.

Karkoli smo brali o misijonskem poklicu v prejšnjih člankih, velja skoraj v celoti tudi za brate laike. Vendar je nekaj razlik.

Pred vstopom v noviciat morajo opraviti postulat, kot določa kanon 539, par. 1.: "Vsaj šest polnih mesecev morajo biti v postulatu v ženskih redovih z večnimi zaobljubami vse, v moškem pa bratje laiki, preden se pripuste k noviciatu."

Dasiravno opravljajo svoj noviciat skupno z duhovniškimi kandidati in iz istega namena kot oni, velja zanje, da se morajo v tem času "marljivo učiti krščanskega nauka, ki naj se jim podaja v posebnem pouku vsaj enkrat na teden. Opravljati pa tudi smejo istočasno, kar je gotovo zanje blagodejna olajšava, "v sami redovniški hiši, toliko dela bratov laikov, ne da bi imeli samostojna mesta, kolikor jih ne ovirajo pri vajah noviciata, ki so zanje določene" (Kan. 565, par. 2-3).

Poslanstvo misijonskih bratov je nadvse važno. So nenadomestljivo dopolnilo duhovnikovo, največja njegova opora, nojožji, pa tudi najbolj zvesti ter zanesljivi sodelavci. Z njim prenašajo vročino dneva, preizkušnje, razočaranja in stotine križev, deležni pa so z njim tudi nadnaravnega zasluženja in ob skupnih naporih slave vzvišenega poklica v božjem kraljestvu svete Cerkve na zemlji.

Oba poklica imata marsikaj sličnega.

Dasiravno brat ne mašuje in ne more deliti svetih zakramentov, je vendar med obema poklicema veliko sličnega. Svoj poklic imata oba od Boga. V celoti sta oba žrtvovala svoje sile, sposobnosti, vse življenje Bogu in reševanju neumrjocih duš. Po skupno opravljenih zaobljubah služita skupno največji zadevi na svetu — širjenju božjega kraljestva na zemlji. Z odpovedjo svetu in samozatajo oba krepita skrivnostno Kristusovo telo. Oba sta, čeprav vsak po svoje, študirala v svoji pripravi na misijonsko delo to, kar naj doprinese čim več k slavi božji v njenem darovanem življenju. Usposobila sta se čim boljše vsak za svoje področje delovanja. In oba z obljubo stanovitnosti in poklicu pri vsem apostolatu upoštevata samo vročo Odrešenikovo željo: "Pojdita tudi vidva v moj vinograd." (Mt. 20, 27).

Medtem, ko je duhovnikovo delo predvsem direkten apostolat z dušami, ko zanje mašuje, jim deli zakramente, pridiga in poučuje spreobrnjence,

je bratova skrb zlasti materialna plat misijonskega dela, ki je nujen predpogoj za razvijanje misijonskih središč. Pri širjenju skrivnostnega Kristusovega kraljestva na zemlji duhovnik nujno potrebuje podporo in pomoč močnega in inteligentnega moža, ki z njim dela z roko v roki in pomaga razvijati potrebne materialne predpogoje za zakoreninjenje Cerkve v poganskih deželah. Za daritev svete maše je potrebna cerkev, za poučevanje otrok šolska poslopja in za življenje misijonarjevo primerne življenjske potrebščine.

Bratova vloga močno podobna Jožefovi.

Duhovnik je po mašniškem posvečenju prejel oblast opravljati daritev svete maše. Ob njem brat samega sebe posvečuje in z njim žrtvuje vsako minuto svojega življenja za duše. Vsak dar, ki ga je od Boga prejel, lahko koristno uporablja v vlogi tako slični oni sv. Jožefa, ki je Jezusu pripravil dom in ga hranil, da se je mogel božji Zveličar posvetiti ves pridigovanju in reševanju duš.

V misijonskih pokrajinah je v sedanjih časih brat še veliko bolj nujen potreben kot v preteklosti. Oznanjevanje evangelija mora spremljati resno misijonarjevo prizadevanje, da dvigne življenjski standard ljudstva. Čim več dobrega napravi lahko za uboge, tem lažje mu je približati Kristusov nauk srcem trpečnih. To posebno socialno in karitativno področje je kot nalašč za bratovo iznajdljivost. Celotno civilizacijo obsega in vse, kar zna, mu pride prav.

Dasiravno je namen misijonskega dela Cerkve prinesiti poganom Kristusovo veselo oznanilo — evangelij, je vendar z bratovo pomočjo mogoče pripraviti srca išočih za sprejem svete vere na mnogotere načine. V podeželju in mestih ima veliko prilike domačine naučiti raznih stvari: kako boljše izrabiti zemljo z izboljševanjem poljedelskih metod pri sejanju, žetvi, mlačvi; organizirati zadruge; ustanavljati obrtne šole; voditi dispanzerje in polno sličnih stvari.

Slovenski primeri.

Vzemimo samo nekaj primerov slovenskih misijonarjev bratov laikov. Br. Mrzel je vzgojil in za življenje pripravil že stotine kitajskih in filipinskih katoličanov ter poganov za krojaško obrt. Br. Udovč je vsestransko aktiven in njegov cvetlični vrt je tako znan, da za semenje prosijo iz vseh delov Indije. Br. Marcel Kerševan je pograbil vse važnejše cerkve, šole in samostane v misijonu belgijskega Konga. Istotam njegov lastni brat Karel, ki je bil v Grobljah factotum v tiskarni, kot priznan mehanik popravlja tovrstne avtomobile in čolne, pa je obenem spreten elektrotehnik in urar. Br. Ciril Verdnik je v Shanghaju vzorno vodil red in gospodinjstvo v osrednji prokuri lazaristov, skrbel za lepoto kapele, nadziral vrtnarje in bil desna roka francoskega ekonomista. Brata Drobnič in Lukan imata polne roke dela v jezuitskih zavodih v Indiji. Br. Kramar v Burmi vodi v zvezi z Don Bosco

Technical School svojo delavnico z mladimi vajenci in br. Poznič v Afriki se loti vsakega majhnega in večjega materialnega opravila.

V Baragovem misijonu v Ningtu bi pomoč brata Verdnika, ki je z namenom biti v pomoč slovenskim misijonarjem na Kitajsko odšel, pomenila nekako tole: Urejal bi lahko vsa materialna vprašanja misijona s potrebnim nakupovanjem in knjigovodstvom, skrbel za red v cerkvi, šoli in dvorišču, nadziral kuhinjo in uslužbenice, pomagal v v dispanzerju, organiziral pečenje hostij in razkazoval številnim radovednim obiskovalcem cerkev in misijon. Koliko časa bi bilo prihranjerega za duhovniška opravila misijonarjem!

Ljubezen ob strokovni izobrazbi v praksi.

Pogani zelo hitro opazijo gospodarski čut tujcev, ki prihajajo mednje. Toda moderne metode in pridobitve posredovane ljudstvu na trgovski način ne bodo veliko izboljšale njegovega stanja. Misijonski brat laik je najprimerneje opremljen, da prikaže poganskemu ljudstvu tudi pridobitve in nove metode iz ljubezni do njih, ne zaradi dobička, ki je edina gonilna sila gospodarstvenikov in trgovcev. Kot je Kristus prišel do src množic s tem, da jih je nasitil in razmnožil kruh, tako zamore brat laik približati duše veri in Bogu, če jim pomaga dvigati njih življenjski način življenja. Včasih so misijonarji sami veliko v to smer storili. Z razvojem misijonske akcije in rastjo misijonskih postojank pa je postalo nujno, da bratje laiki razbremeni misijonarja duhovnika povsod, kjer ga le morejo. Sveti oče Pij XII. v okrožnici "Evangelii Praecones" o tem piše:

"Tako odlična dela ljubezni so brez dvoma zelo uspešna v pripravljanju duš nekristjanov, da jih vera privlači k prakticiranju krščanstva. Poleg tega je naš Gospod dejal svojim učencem: 'V katerokoli mesto stopite in vas sprejmejo... zdravite bolne, ki so v njem in recite jim: božje kraljestvo se vam je približalo...' Vendar si morajo bratje in sestre, ki mislijo, da so poklicani podzveti tako delo, pridobiti strokovno izkušnjo in znanje, ki sta danes v teh zadevah potrebna, predno zapustijo svojo domovino."

Zmotne sodbe o poklicu brata laika.

Nekateri zmotno mislijo, da imajo poklic brata laika samo taki prosilci, ki niso dovolj šolani ali nadarjeni, da bi mogli študirati za duhovnika. Taka usodna zмотa je v nauku Cerkve brez vsake podlage. So lahko najrazličnejši razlogi, da kdo ne želi postati duhovnik, pa bo lahko odličen brat laik. Ta zmotna, češ da je morda brat nekaj manj pomembnega, je morda vzrok za pomanjkanje več poklicev, dasi so vsako leto številnejši. Premislimo samo, koliko poklicev imajo samo v ZD in Kanadi šolski bratje De La Salle, frančiškani, jezuitje, salezijanci, dominikanci, redemptoristi in Marijini oblati.

Druga zmotna je, da so bratje samo nekakšni služabniki duhovnikov. Včasih morda je tako, a prav nič nujno. Bratov poklic je čisto svojski in dopolnjuje duhovniškega. Vedno bodo tudi med mladimi brati primeri značajev, ki niso rojeni za vodstvo in odgovorne službe, pa raje za svojo sve-

tost poskrbijo z zvestim opravljanjem lahkih hišnih del za misijonarja. Poudariti pa je treba, da to še dolgo ni edini in idealni način služiti Bogu v svojstvu brata laika. Zlasti ne v misijonih, kjer je toliko skrbi na vsakem misijonarju.

Škoda zakopanih talentov.

Dasiravno je brat laik v svoji vlogi pri misijonskem delu močno podoben vlogi sv. Jožefa v sveti družini, je pa tudi kot sv. Janez Krstnik, Kristusov predhodnik. Čudovito veliko lahko napravi pri pripravljanju misijonarjeve poti do duš poganov, kot je Janez storil v Jezusovem primeru. Pomanjkanje bratov v primeri z duhovniki misijonarji je dokaz nerazumevanja vzvišenosti njihovega poklica. Če bi duše bolj globoko doumele svojo vlogo v skrivnostnem Kristusovem telesu, bi število bratov naraslo in trumoma bi hiteli v misijone. Fant, ki ljubi učenje, mizarstvo, električno, kmetovanje, bolničarstvo ali socialno delo, bi odšel kot brat laik v misijone in tam vršil isto opravilo, ki ga najbolj veseli in bi tako bilo njegova poklicna zaposlitev. Opravljal bi v misijonih zaslužno mnoga dobra dela in ne bi mu bilo treba jemati nase odgovornosti duhovništva.

Morda imaš sam poklic.

Želiš li Kristusovo ime razširiti kaj bolj v svetu? Hočeš biti s svojim Bogom uspešen, kjer je to vredno? Živeti nesebično in pomagati zaradi Kristusova drugim? Uživati globok notranji dušni mir? Nadaljevati, če mogoče, v delu, ki ga znaš in ljubiš, z zavestjo in zadoščenjem, da je tvoja sposobnost v božji službi? Biti vsak dan pri sv. maši in obhajilu? Sodelovati odločilno in imeti delež pri reševanju duš? Umakniti se vrvenju modernega življenja in uživati mir in vernost redovnika?

Ako te ne vleče v duhovništvo, pa želiš storiti kaj več za Boga, mu služiti s svojimi talenti in življenjem na tebi najbolj primeren način, obrni se na katerokoli izmed mnogih družb, ki sprejemajo kandidate za misijonske brate laike ter imajo zanje posebne postulate in noviciate. Morda boš v nekaj letih tudi ti pomnožil število slovenskih misijonskih bratov laikov v enem izmed misijonskih sektorjev svete Cerkve, kjer je še veliko dela, ki čaka morda ravno nate. Slovenski jezuitski, salezijanski in lazaristovski bratje laiki so v misijonih vsi dokazali nadrejenim in ljudstvu, ki se mu posvečajo, da so prejeli ta vzvišeni poklic od Boga in da so ga bogato naložili. Samo on tudi ve, koliko dobrega bodo za njegovo slavo še v bodočnosti utegnili napraviti. Pomislimo samo na njihovo pestro delovanje v misijonih. V najrazličnejših poklicnih naporih so misijonskemu delu v položajih, ki jih zavzemajo, v velikansko oporo.

V resnici, bratje so v misijonih enakovredni sodelavci duhovnikovi in v svojem delokrogu sposobni izpeljati čudovite stvari, če so iznajdljivi. Saj vemo, da je včasih kak brat kot sonce misijona, ki ogreva vso okolico in privlači duše, da se z veseljem in laže približajo misijonarju na potu k spreobrnjenju in vstopu v Cerkev.

MISIJONSKI POKLIC

Uredništvo "Katoliških misijonov" je po svojem zastopniku v Kanadi navezalo stik z mladim slovenskim fantom, ki se pripravlja na misijonski poklic. Ker je prvi Slovenec, ki vstopa v Misijonsko družbo Scarborough, bo bralce zanimalo, kaj je pogumni mladec Herman Šuligoj odgovoril na vprašanja našega poročevalca.

— — —

Že ob prvem srečanju mi je vzbudil pozornost slok, mladostno svež fant. Vstopil je v zakristijo in se pripravil za strežbo pri sveti maši. Brat zakristan mi je pojasnil: to je bodoči slovenski misijonar.

Čez nekaj dni sem ga poprosil, da mi odgovori na nekaj radovednih vprašanj z namenom, da jih objavim v "Katoliških misijonih". Takoj je bil pripravljen ustreči. Vendar me je rahel, skoraj šegav nasmešek opozoril

Novinci Misijonske družbe Scarborough. Prvi na levi, najbolj razgiban, je Slovenec, gospod Herman Šuligoj, o katerem govori pričujoči sestavek.

na skrito misel: prav vsega ne bom povedal, tisto, kar leži na dnu srca, bo ostalo moje. Razumel sem in odobral.

Vendar morem bralcem povedati marsikaj novega in razveseljivega.

— — —

Bi mi povedali nekaj življenjskih podatkov, toliko da Vas predstavim? — Rojen sem bil v Kalu nad Kanalom, na Goriškem v Sloveniji. Leta 1952 sem skupno s starši prišel v Kanado. Tedaj sem bil star dvanajst let. V angleški šoli sem dokončal dvanajsti razred.

(G. Herman zna odlično angleško in slovensko.)

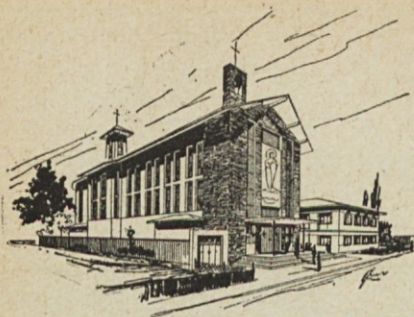
Kaj je vzbudilo v Vas misijonski poklic? — Na to vprašanje malo težko odgovorim. Kajti misijonski poklic nisem začutil nenadno, marveč sem znake poklica opažal in čutil postopoma. Odločilnega pomena pa je bil govor nekega misijonarja iz Misijonske družbe Scarboro (Scarboro Foreign Missions), ki ga je imel na gimnaziji. Govoril je o delu te družbe v misijonih. Takrat sem tudi prvič družbo spoznal. Zato sem se tudi odločil za to družbo, ker je njen namen izključno misijonski.

Bi povedali kaj o Vaši misijonski družbi: ustanovitelju, nastanku in namenu? — Ustanovitelj Misijonske družbe Scarboro je Rev. John Mary Fraser. Kot mlad duhovnik je odšel iz Kanade v kitajske misijone. Tam je spoznal veliko potrebo in pomanjkanje misijonarjev. Vrnil se je v Kanado in z velikimi težavami ustanovil leta 1918 družbo in sicer samo za angleško govorečo Kanado. Polni naslov družbe je: "Scarboro Foreign Mission Society". Ustanovitelj še živi, star je 81 let in še vedno aktivno dela. Družba ima tri namene: božja čast, posvetitev njenih članov, oznanjanje evangelija v misijonskih deželah, kakor jih določi kongregacija Propagande, in skrb za versko življenje tujcev v Kanadi, kolikor je to potrebno. Osrednja hiša družbe je v Torontu (2685 Winiston Rd.) in njen sedanji vrhovni predstojnik Rev. Thomas Mc Quaid, SFM. Pravno misijonarji Scarboro (predmestje Toronta) niso red, ampak družba svetnih duhovnikov, ki se posvetijo misijonom.

(Take družbe so znane tudi drugod, n. pr.: pariški misijonarji, parmski misijonarji i.t.d.)

Kakšno je sedanje stanje družbe in kje ima misijone? — Družba ima svoje postojanke v Dominikanski republiki, na Japonskem, Filipinih, v Britanski Gvajani, na Windsorskih in Bahamskih otokih. Oskrbujejo tudi kitajske centre v Vancouverju in Victoriji (Kanada). Kitajska sama je zapra. Družba se drži svojega namena dosledno in ne sprejema katoliških pokrajin. Izjema je samo Dominikanska republika, ki se pa zaradi pomanjkanja duhovnikov vsaj praktično more smatrati kot misijonska dežela. Do zdaj družba še nima bratov, duhovnikov pa je čez sto in v semenišču in novicijatu je čez šestdeset bodočih misijonarjev.

Koliko časa se boste še morali pripravljati na misijonski poklic? — Novicijat sem pričel leta 1957 in ga dokončal leta 1958. S tem pa še nisem postal član družbe, ampak sem še vedno le aspirant. Po končanem novicijatu sta dve leti filozofije in po končanem drugem letniku aspirant prvič priseže za eno leto. Pri nas ni obljub, ampak le prisega. Nato slede štiri leta bogoslovja. Ob koncu prvega in drugega leta je obnovev prisega.

STARŠEM^v in FANTOVSKI MLADINI

SPREJEM V BARAGOVO MISIJONIŠČE

V Slovenski vasi v Lanusu pri Buenos Airesu namerava Baragovo misijonišče s prihodnjim šolskim letom pričeti sprejemati slovenske fantiče iz Slovenske vasi in od drugod z namenom, da jih podpira pri učenju, jih vzgaja in tistim, pri katerih bi odkrili misijonski poklic, pomaga, da ga laže dosežejo.

Sprejemajo se fantje za četrti razred ljudske šole in ostale višje razrede.

Gojenci iz Slovenske vasi se sprejemajo kot "medio pupilos". Zjutraj ob sedmih bodo prihajali v misijonišče, zvečer ob sedmih pa se bodo vračali k svojim družinam.

Gojenci izven Slovenske vasi se sprejemajo kot notranji gojenci, z vso oskrbo v misijonišču. Domov se bodo vračali ob počitnicah ali po dogovoru.

Predvideno je, da se bodo gojenci Misijonišča med letom iz vseh učnih predmetov pripravljali doma, na koncu leta pa bodo delali izpite na eni državnih šol.

Prijaviti se je treba vsaj do konca decembra tega leta.

Vsa nadaljna in podrobna pojasnila daje vodstvo Baragovega misijonišča. Naslov: Petek Janez CM, Cochabamba 1467, Buenos Aires.

UREDNIKOVİ MISIJONSKI ZAPISKI

BOŽIČNA MISIJONSKA MISEL

V domovini smo imeli misijonske prireditve tudi v času okrog Božiča. Božične skrivnosti so namreč prepolne misijonskih dejstev, misli in pobud. Že advent, čas pričakovanja, ki za večino ljudi na svetu prav za prav še traja, nam da misijonsko misliti. Kristus se je sicer v betlehemski votlini za vse ljudi rodil in potem na križu vse odrešil, toda niso še vsi postali deležni sadov Njegovega odrešenja, ampak so duše večine človeštva še v žejnem hrepenenju, še v pričakovanju...

Mi, ki leto za letom doživljamo veselo božično skrivnost, ki se iz nje bogatije duhovno hranimo, smo poklicani, da posnemamo Marijo, angelce, pastirje, svete Tri Kralje in da z misijonskim delom Kristusa, ki smo ga prejeli, spoznamo, vzljubili sami, posredujemo tudi drugim, da še njim zasveti Luč v temi... "In ljudstvo, ki je hodilo v temi, bo ugleдалo veliko svetlobo; prebivalcem v deželi smrtne sence bo zasijala luč..." (Po Iz 9.).

V 33. LETNIK

Zaključujemo 32. letnik našega lista. Zahvaljujemo se Bogu, da je "Katoliškim misijonom" omogočil spet eno leto življenja v tujini. Zahvaljujemo pa se tudi vsem sodelavcem, misijonarjem, soprobatom in laikom, ki so s članki, pismi in slikami napolnili skoraj 600 strani misijonskega lista. Posebna zahvala gre požrtvovalnim poverjenikom, pa vsem naročnikom, ki so s svojimi vplačili izhajanje omogočili.

Na splošno ste bili bralci s preteklim letnikom zadovoljni, le malo več pestrosti, živahnosti ter misijonske borbenosti bi radi mnogi v listu. Upajmo, da jim bo z novim 33. letnikom vsaj delno ustrezno, kajti, če Bog da, bosta odstranjeni

dve glavni oviri za izpopolnitev: pomanjkanje časa pri uredniku in pomanjkanje sredstev pri upravniku. Prvi se bo spet bolj posvetil misijonskemu delu, drugi pa je vsaj malce zvišal naročnino (le dolarsko in argentinsko).

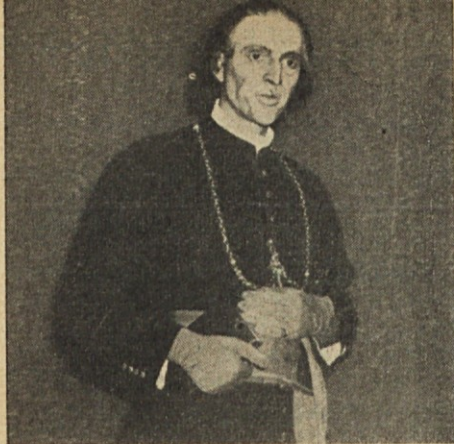
Bistvenih sprememb vsebina ne bo doživela. Pričakujemo pa tako urednik kakor bralci, da bo naš novi sodelavec č. g. Branko Bohinc, ki je že v poslavljajočem se letniku na naše veselje objavil celo vrsto odličnih sestavkov, s svojim predragocenim sodelovanjem v polnosti nadaljeval, kljub temu, da je v vedno bolj razširjajoči se slovenski župniji v Toronto dušnopastirsko zelo zaposlen.

PRAZNOVANJE MISIJONSKE NEDELJE 1958

Prejeli smo doslej dve poročili o tem, kako so rojaki po svetu obhajali ta največji misijonski praznik; spodaj ju objavljamo. Še prej pa podamo poročilo o praznovanju

v BUENOS AIRESU

V Buenos Airesu je bilo v mesecu oktobru toliko važnih skupnostnih prireditev, da so se zastopniki treh ustanov: Slovenske katoliške akcije, Južnoameriške Baragove zveze in Slovenske misijonske zveze dogovorili za skupno proslavo praznika Kristusa Kralja, Barage ob devetdesetletnici smrti in misijonske nedelje. Prireditev se je vršila na praznik Kristusa Kralja popoldne v velikem kolegiju na Plaza Irlanda in se je je udeležila velika množica rojakov iz Buenos Airesa in okolice. Najprej je bila sveta maša v zavodski kapeli s priložno svetno pridiko č. g. direktorja Antona Oreharja, nato pa v prostorni, a nabito polni dvorani akademija, pri kateri je imel govor o Baragu, posnemovalcu Jezusa, predsednik Južnoameriške Baragove zveze dr. Filip Žakelj, člani in gostje gledališkega odseka Slov. kulturne akcije pa so predstavili recitativni nastop o

Baragovih osmih blagrh in sliko iz oderskega dela "Sveti Pavel iz Tarza" (Guido Manacorda). Vmes, kakor tudi pri sveti maši, je pevski zbor Gallus zapel Tomčevo "Dana mi je vsa oblast" in novo Geržiničevo "Molitev za Baragovo Beatifikacijo". (Na tej strani v.dimo nekaj prizorov s te proslave, potem pa lik škofa Barage [Maks Nose] in govnika dr. Filipa Žaklja.)

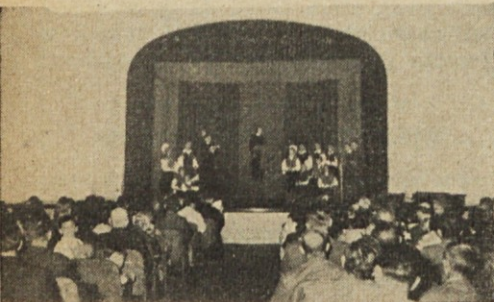
MISIJONSKA NEDELJA NA PRIMORSKEM

Čeprav smo letos obhajali misijonsko nedeljo kot sirote, ker smo malo prej izgubili sv. očeta Pija XII. je bilo povsod precej živahno. Na Tržaškem in Goriškem se je povsod prodajal misijonski tisk. Predvsem naša "Misijonska nedelja 1958", ki jo je tudi letos lepo uredil msgr. Srečko Gregorec. To naše vsakoletno misijonsko branje postaja iz leta v leto bolj zanimivo in pestro. Škoda, da ni še bolj razširjena, posebno po svetu. Marsikdo bi jo rad bral, ko bi jo dobil v roke.

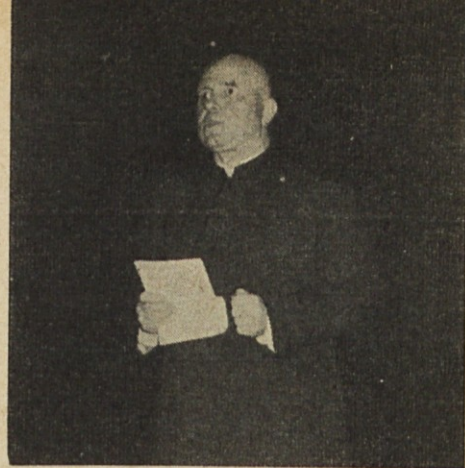
Nadalje se je prodajalo tudi Kraljestvo božje. Tudi ta brošura zastuži, da bi jo bolj poznali in bolj širili. Naši duhovniki v Ruskem zavodu v Rimu so vložili vanjo veliko truda in tudi denarja; oddolžimo se jim tako, da bomo KB brali in kupovali.

Poleg misijonskega branja moramo omeniti še misijonske prireditve. Dve sta bili glavni: v Trstu je imela svojo misijonsko prireditev Marijina družba v Rojanu, v Gorici pa Marijina družba na Placuti. Ta slednja je prireditev ponovila na praznik Kristusa Kralja. Obakrat je prišlo polno ljudi in zato je bil tudi inkaso zelo lep, posebno ker je bila loterija bogata.

Posebnost letošnje misijonske nedelje pri nas pa je bil obisk misijonarja g. Andreja Majcena. Prav razveselili smo se, ko smo zvedeli,

da pride na Phimorsko. Seveda ni mogel na misijonsko nedeljo povsod. Zato je bil to nedeljo predvsem v Trstu na raznih krajih, v ponedeljek pa je obiskal Dolino in v torek Gorico, kjer je govoril v dvorani Mar. družbe. G. Majcena smo poznali iz KM, kjer smo o njem že veliko brali. Zato je bil njegov obisk tem bolj zaželen, čeprav nenapovedan. Povsod je govoril o svojem misijonu v Vietnamu in kazal posrečene skopične slike. Ljudje so ga radi poslušali.

Taki obiski pravih avtentičnih misijonarjev ljudi vedno zelo veselijo in zato tudi veliko pripomorejo, da se misijonska misel še bolj širi in utrjuje. Želeti bi bilo, da bi mogli imeti vsako leto za misijonsko nedelja kakega pravega misijonarja med nami. Zato, čč. gg. misijonarji in čč. misijonarke po svetu, razvrstite se tako, da nas bo vsako leto kdo obiskal. Tudi tako boste misijonarili. G. Majcenu pa hvala za njegov obisk!

Primorec

MISIJONSKA NEDELJA V TORONTU

Baragov misijonski krožek v Torontu je po svojih močeh dostojno proslavil misijonsko nedeljo.

Na predvečer misijonskega praznika je bila misijonska prireditev. Člani so pripravili igro "Kdo bo plačal". Čeprav začetniki v igranju so se potrudili in zadovoljili sicer skromno poslušalstvo, ki pa ni bilo številčno dosti manjše kot je obisk pri dramatskih nastopih pri nas. In tisti, ki so prišli, so prišli predvsem iz ljubezni do misijonov. In prav ta misel odtehta vse drugo.

Duhovni vodja krožka je v uvodnem govoru poudaril prav to, da je včasih treba le malo ljudi, da kaj velikega store. Zato tudi nekaj nad

Tu in spodaj: Prizor in skupina igralcev ter sodslavcev igre "Kdo bo plačal"

sto faranov zadostuje, da je v župniji misijonska misel vedno bolj živa. Le ljubezni in zavzetosti je treba.

Igra "Kdo bo plačal" je pokazala realno življenje misijonarja. Nič ni bilo romantične sentimentalnosti in k temu je pomagal še realizem igralcev. Brez vsakega narejanja in patosa so vsak po svojih močeh podajali posamezne like, tako da smo mogli spremljati besedilo in dojeti glavno misel pisatelja.

Na misijonsko nedeljo samo je bil obenem prvi dan štirideseturne pobožnosti. Zato se je v cerkvi Marije Pomagaj ta dan veliko molilo za misijone. G. kaplan Kopač je v svojih govorih povezal evharistično in mi-

sijonsko misel, ljudje so skoro vsako uro molili v raznih skupinah misijonsko uro molitve. Posebej je adoriral Baragov misijonski krožek in to kar polnoštevilno. Duhovni vodja je med adoracijo spregovoril tudi nekaj misli o adoraciji in pomenu molitve za misijone. Razumljivo, da so bile ta dan vse nabirke za misijone. A glavno delo krožka in župnije sta bila: molitev in zanimanje za misijone.

Posebej je treba omeniti tudi to, da je Društvo svetega Imena Jezusovega, v katerem je včlanjenih nad sto mož in fantov, že pred misijonsko nedeljo imelo sestanek z misijonskim predavanjem. In na misijonsko nedeljo samo so člani pri svoji molitveni uri molili skupno molitveno uro za misijone.

Tako so priprave, misijonski dan sam in potem še dva dneva adoracije znova in znova klicale v spomin: misijonsko delo je naša prvobitna misijonska dolžnost. In vsakdo si je štel v čast, če je mogel in smel žrtvovati svoj čas in trud ali denar, da se je mogla misijonska nedelja čim lepše proslaviti.

Verjetno so še marsikje drugje rojaki kaj podobnega priredili na ta misijonski praznik, a doslej še nimamo poročil, pač pa se zanje lepo priporočamo, saj je še čas za objavo.

LEPO DELUJOČI MISIJONSKI KROŽEK

Iz Toronta smo prejeli tudi tole poročilo:

V petek 14. novembra je imel misijonski krožek "Baraga" svoj občni zbor. Po poročilih odbornikov je bilo razvidno, da je krožek vztrajno in uspešno deloval. Organiziral je "Baragov dan", proslavo na misijonsko nedeljo, molitev, širil "Katoliške misijone", prirejal vsak mesec sestanek in zbiral darove za slovenske misijonarje in v splošno misijonske na-

mene. Članov res ni veliko, a ti so požrtvovalni in delovni. Vsekakor je misijonski krožek v Torontu oglašilec misijonske gorečnosti. Člani so izvoili nov odbor in obnem z novim duhovnim vcdjem so se pogovorili o bodočem delu. Imajo upanje in željo, da poživijo redne sestanke in na njih sistematično začno študirati misijonsko vprašanje. Otenem pa hočeje pritegniti nove člana. Svoda bo kot do zdaj njihova skrb, da organizirajo "Baragov dan", prcslave Misijonsko nedeljo, utemelje in razširijo nabilralno akcijo, propagirajo "Katoliške misijone" in pospešujejo molitev za misijone. K svojim pravilom pa so dodali še novo točko, da se bodo namreč zanimali tudi za vzhodno vprašanje in enkrat na leto organizirali "vzhodni dan". Novemu odboru in krožku v celoti želimo vztrajnosti in lepim uspehov. Še večja je naša želja: naj bi bil prav krožek v Torontu zgled in pobuda drugim misijonskim krožkom med našimi izseljenci.

MISIJONSKO PRIREDITVENO GRADIVO

Pri prpravi teh proslav za Misijonsko nedeljo in pri vsej misijonsko propagandni akciji se zelo občuti pomanjkanje novega prireditvenega gradiva, ki bi primerno prikazovalo pr blematiko sodobnega misijonstva. bodisi akcije na misijonskem polju bodisi v zaledju. Manjka novih recitacij in deklamacij, zbornih nastopov, toplih prizorov in močnih dramskih del in kompozicij misijonske vsebine. Ni mogoče reči, da bi misijonska misel in dejavnost ne nudila dovolj močne in aktualne problematike za literarno in dramatsko ustvarjanje in za komponiranje. Bolj bo res, da ali ni močnih ustvarjalcev, ki bi to misijonsko prbn blematiko doživljali, ali pa jim manjka potrebne vzpodude. Vsekakor je ena važnih nalog misijonskega zaledja, približevati umetnostnim ustvarjalcem misijonstvo, da vanj zaživijo in iz njega doživetja pišejo, glasbijo in predstavljajo in s tem množicam soljudi posreduje problema Cerkve in človeštva. Kdo od

jo poznanje in čutenje tega misijonskega slovenskih literatov in glasbenikov nam bo kaj misijonskega ustvaril, recimo za prihodnjo Misijonsko nedeljo...? Lepo vabi in prosi slovenska misijonska akcija!

BARAGOVA ZADEVA

Pomanjkanje dočrega prireditvenega gradiva se posebno čuti tudi pri propagandi za Baragovo zadevo. Pa vendar Baragova osebnost in dejavnost kar kličeta po ustvarjalcih! Ze pri dosedanjih dramskih upodobitvah Barage in našega odnosa do njega (s. Darina Konc, Jan Plestenjak in zlasti Nikolaj Jeločnik z "Eno samo je potrebno" in drugim) je razvidno, da je močne snovi na pretek. Kako lažje bi prodrla med ljudi ideja Baragove beatifikacije in zaupanje v pomoč njegove priprošnje, ako bi jo dušam podajali v obliki močne drame, bogatega romana. In Baragova zadeva potrebuje vedno novih. vedno svežih zagonov! Baraga kot vzornik in priprošnjik mora biti bolj navzoč v našem vsakdanjem življenju! Le tako bomo doživeli čudeže na njegovo priprošnjo in le tako bomo tudi imeli dovolj smisla za zadostno gmotno sodelovanje.

Kako uspeva deo za Baragovo beatifikacijo v Severni Ameriki, pričakujemo obširnega poročila svet izpod peresa č. g. Karla Wolbanga CM, ki tako čuti z Baragovo akcijo in toliko zanjo stori in ki nam je že toliko povedal o sto in sto odenkih dela za Baragovo stvar v USA in drugod.

Južnoameriška Baragova zveza s sedežem v Buenos Aireu je pod predsedstvom spiritala dr. Filipa Žaklja poživila svoje delovanje, k čemur bo gotovo nemalo pripomogel novi urednik "Baragovega vestnika" dr. Branko Roman. Trenutno se Zveza posveča pred vsem dvem akcijam: Razširjenju prvega zvezka "Baragove knjžnice" z naslovom "Barago na oltar", v katerem je na čez dvesto straneh zbrano vse, kar je bilo doslej molitvenega in meditativnega v zvezi z Baragovo zadevo natisnjena, tako

da bi knjiga lahko nosila podnaslov "Baragov molitvenik" ali "Molitvenik za Baragovo beatifikacijo", in je neizmerne vrednosti za vsakega Baragovega častilca, kar smo prav za prav vsi verni Slovenci. Drugo, česar se loteva Južnoameriška Baragova zveza v teh mesecih, pa je 1.000 dolarski sklad za Baragovo beatifikacijo, s katerim hoče vsaj malo podpreti delo v Marquettu. Geslo je: vsak vsaj en dolar za Baragovo beatifikacijo. Obe prizadevanji, tako razširjanje knjige "Barago na oltar" kot tisočdolarski sklad "Katoliški misijoni" kar najbolj priporočajo svojim bralcem!

SLOVENSKI MISIJONARJI

Najprej besedo njim samim, besedo opravčila:

Preteklo leto je urednik "Katoliških misijonov" zelo zelo prežkušal Vaše potrpljenje, ker je skoraj opustil pismene stike z Vami, nerad sicer, a primoran radi okoliščin zaposlenosti. V novem letu bo imel urednik in Vaš stari znanec (zdaj "stari" ne le kot dolgoletni dopisovatelj z Vami, ampak tudi kot ostareli...) spet več časa za Vas, kar bo, upajmo, rodilo Vam in Vašemu delu tudi več molitvene, gmotne in moralne opore kot doslej. Vi samo še naprej spremljate z molitvami in žrtvami njegova uboga prizadevanja, da mu Bog ohrani ljubo zdravje in dobro voljo ter še druge zmožnosti za nadaljevanje njegovega že skoraj petindvajsetletnega skromnega, a zvestega sodelovanja z Vami.

Ta povečana delavnost urednika "Katoliških misijonov" v pomoč slovenskim misijonarjem pa bo imela morda ne preveč važljene posledice napram bralcem lista in misijonskim prijateljem soloh. Urednik kot srednik med misijonarji in misijonskimi prijatelji ne bo pozabil besed papeža Pija XI.: "Ne sramujte se postati berači za misijone!" Da, treba bo odslej slovenskim misijonarjem v večji meri pomagati pri njih velikem poslanstvu in bo to tudi lažje, saj se mnogim izseljencem življenje v tujini z bož-

jo pomočjo lepo urejuje in laže kaj žrtvujejo za misijone kot pred desetimi leti, le treba jim je vzbuditi zavest soodgovornosti, čut ljubezni in morda še komaj tleči ogenj krščanskega idealizma.

MISIJONSKA VELETOMBOLA IN TELETOMBOLA

Veletombola za vse slovenske misijonarje, ki jo že osmič (še prej pa en velesrečolov) pripravljajo za svete Tri kralje požrtvovalni misijonski sodelavci Buenos Airesa in okolice ni prav za prav nič novega in že ptički po vsem zamejstvu o njej čivkajo. Nova pa je teletombola, ki se to pot prvič pojavi in je iznajdba misijonske ljubezni, ki je iznajdljiva in ne pozna meja. Teletombola hoče omogočiti vsem, ki ljubijo slovenske misijonarje, brez ozira na meje dežela in kontinentov, da se udeležijo veletombole 4. januarja v Buenos Airesu, in sicer oddaleč. Kako, to je bilo sporočeno na vse strani mis. zaledja. Upamo, da se bodo mnogi prijateljev slovenskih misijonarjev po svetu, ki so že večkrat izrazili željo pridružiti se na kak način argentinski vsakoletni veletomboli, z veseljem poslužili te prilike in igrali teletombolo, zlasti ker se je pokazalo, da tisti, ki oddaleč igrajo z nami v Argentini, imajo več sreče pri dobitkih kot pa mi "na licu mesta". Se je pokazalo to pri majski loteriji v prid Baragovemu misijonišču, katere najlepše dobitke so pobrali prav oni izven Argentine: v Chile, Trstu, Gorici, U.S.A. in drugod.

Rojakom v Argentini!

V imenu slovenskih misijonarjev
in misijonark vroče prosimo:

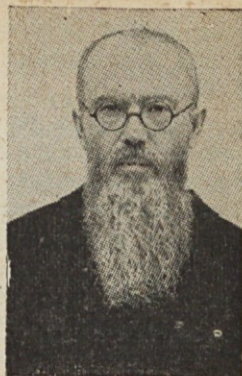
Storite vsi vse, da januarska veletombola čimbolje uspe!

Potrebe naših misijonarjev so velike, pomoč njih rojakov po tako neznatna!

MAKSIMILIJAN KOLBE

NORČEK NAŠE LJUBE GOSPE

Privedil RUDA JURČEC

IX.

Časi, ko je p. Maksimilijan ustanavljal milico Brezmadežne v Rimu, so bili že daleč. Sicer je preteklo komaj več ko dve leti — bilo je 17. oktobra 1917 —, vendar je čas tekel tako naglo, da se je zlasti njemu zdelo, da bo vse zamudil, ako takoj ne pohiti. Ko so v rimskem zavodu sv. Teodora pripravljali pravila milice, jih je bilo sedméro. Dva sta takoj umrla — nju je p. Maksimilijan vedno gledal kot na posebno priprošnjaka v nebesih. Odšla sta k Mariji prosit pomoči za uspeh vojske, ki je bila Njej posvečena.

Milice ni pozabil, ko je prišel v Krakov. Povsod ga je spremljala. Med tem ko je telo hiralo, je misel vedno bolj silila na dan. Toda kaj, ko ni našel pravega odmeva. V samostanu so se ga takorekoč ogibali zaradi strahu, da bi jih mogel okužiti s svojo boleznijo — kako bi mogel najti člane, ki bi mu pomagali in se stalno z njim shajali na posvete in razgovore. In posveti so bili potrebni. Vsaka vojska ima na čelu posvetovalno telo, svoj štab. Izdelal je pravi strateški načrt, treba bi ga bilo razgrniti in začeti z delom. Ko se je obračal do sobratov, so se mu nekateri dobrohotno nasmehnili, drugi so njegova vabila preslišali, spet drugi so se mu izogibali...

Med tem pa se je bolezen slabšala. En del pljuč je bil že gnil in zdravniki so se odločili, da mu dajo "pneumotorax". Nikdo ni verjel, da bo to zadostovalo, kajti načet je bil tudi že drugi del pljuč. Izvedli so zadnji poskus: poslali so ga v sanatorij v Zakopane. Le malo jih je bilo, ki so upali misliti, da se bo od tam živ vrnil.

Vrnil se je. Ko je deloval v Zakopanih v sanatorijih, je bil s svčjim delom zadovoljen. Bil je apostol med bolniki. Sam je toliko trpel, da je vedel, kako mora ravnati z bolniki — dajal jim je zgled potrpežljivosti in o njej je znal govoriti kot malokdo. Trpljenje ga je prekvasilo in zapustilo v njem sledove, ki so potem vplivali na vse njegovo delovanje.

"Krakov, Krakov..." je pozneje večkrat vzklikal, ves prevzet in zamišljen. Samostan v Krakovu ni bil velik in življenje v samostanu je imelo svoj red in ustaljen način delovanja. P. Maksimilijan ni bil samo mlad in bolan; prinesel je v hišo spremembe, ki so bile velike in prav za ta samo-

stan najbrž preveč izredne. Gorel je v navdušenju za akcijo, bratje in očetje v samostanu pa so bili predani predvsem molitvi in dušnemu pastirstvu.

Najbolj pa je p. Maksimilijan presenečal sobrate in predstojnike s pokorščino. Kakor že v Rimu, tako je v domovini ostal zvest spoznanju, da ne more ničesar doseči brez brezpogojne pokorščine svojim predstojnikom. Njihovim navdicem je sledil do pičice in nikdar ni razmišljal o tem, da bi se predstojnik mogel kdaj iz tega ali onega razloga zmotiti in mu dati zgrešen nasvet ali navodilo. Ko je dobil odločitev predstojnika, ji je sledil in se popolnoma odpovedal svoji volji.

Misli na milico se ni odpovedal. Bolj je mislil nanjo, kot kdajkoli poprej. Kakor se je pri pokorščini predstojnikom držal dobesedno vsega, tako je za Marijo pripravljaval vse v najširšem in najglobljem smislu. Kadar je govoril, da mora redovnik delati za božje kraljestvo na zemlji, je mislil pri tem, da mora imeti za cilj t a k o j pridobiti za Boga ves svet. Takoj in vse — to je bilo njegovo načelo. V Rimu si je že izbral za vodilo, da mora delati ne samo za "večjo", ampak za največjo slavo božjo, za Boga je sklenil delati, da pridobi Zanj ves svet.

Med svojimi sobrati za načrte ni mogel najti odmeva. Ko je videl, da v izvedljivost milice ne zaupajo, se je obrnil do predstojnikov, da mu dovolijo izbirati člane izven samostana in izven redovniških in duhovniških vrst. Ko so njegovo prošnjo slišali, so menili, da mu morajo kar ustreči. Vsaj ne bo v samostanu ostalim nadležen s svojimi pretiravanji, kakor so mislili o vsem, kar je načenjaval in govoril. V bližini frančiškanskega samostana je bila dvorana, ki je v Krakovu dobila ime "italijanska dvorana". Tam je začel zbirati prve poljske člane milice.

Začetek je bil težak. Nikdo ga ni poznal in marsikdo je pogešil, ko ga ni vzel resno. Bolezen se mu je poznala že na obrazu. Bil je do skrajnosti izčrpan in lovil je sapo, ko je govoril. Poleg tega ni mogel nikdo po prvih vtisih sklepati, da stoji pred njim redovnik, ki je duhovnik in še doktor filozofije in teologije povrhu. Na vse je delal vtis, kot da je samostanski brat, ki je pravkar vstopil v noviciat. Pri razlaganju svojih načrtov pa je razpredal misli jasno in matematično natančno — moral bi biti po postavi orjak, podoben vojskovodjem, ako bi hotel do kraja izvesti, kar je zamišljal. Pri vseh predavanjih in pojasnjevanjih je namreč ostal pri svojem starem načinu: na vse je gledal vojaško in milico je zavestno predstavljal kot vojski podobno organizacijo.

Mlada poljska republika je bila v vrenju in mladina je drvela za voditelji in glasniki, ki jih je razsežnost polja za delo kar zanašala. Med katoliško mladino se je pojavljala Katoliška akcija in na člane njenih organizacij se je obrnil p. Maksimilijan. Predno je začel obširneje razlagati, kaj pravzaprav misli, je opozoril, da pravemu verskemu življenju ni nič bolj nevarno, kot predanost "akciji". Nič ni bolj nevarno duhovnim temeljem pravega delovanja, kot predanost "akciji", zaradi akcije, aktivnosti same. Zunanja predanost in popolna predanost delu samo zaradi dela,

zaradi samopozabe v delu, je smrt vsake akcije in konec pravega notranjega verskega življenja. Zato so morali prvi člani milice misliti na akcijo čisto drugače. Milica Brezmadežne je slonela na globini verskega življenja, na molitvi in samozatajevanju. Toda cilj mora biti "totalitaren", pred očmi jim je moral biti ves svet in delati so morali za največjo čast in slavo božjo, oboje pa po posredovanju Matere božje, ki je Srednica vseh milosti.

Prvi člani milice so bili iz raznih slojev in kar je bilo še hujše, iz raznih delov Krakova. Sestanke je p. Maksimilijan skliceval redno vsak teden. V začetku jih je bilo zelo malo, komaj peščica. Toda pater ni odnehal. Ni trajalo dolgo, pa je začela postajati "italijanska dvorana" premajhna.

Vse bi še šlo, ko bi ne bilo toliko ovir za sestanke. In brez sestankov je bilo sodelovanje nemogoče. Vojak mora biti vedno na straži, bojne črte morajo biti strnjene in vedno v pohodu naprej. Med miličniki Brezmadežne pa je bilo težko vzpostavljati zveze, ker so bili preveč razdeljeni po velikem mestu. Kmalu so začeli tožiti, da niso dovolj vključeni v gibanje, da jim manjka zavesti, da so resnično združeni v enoto in da so vojaki, ki vedno čutijo tovariše ob svoji strani.

P. Maksimilijan je te tožbe poslušal in vedel, da so upravičene. Le kako povezati vse med seboj. To bi bilo možno le, ako bi imeli svoje glasilo. Ko je prvič pomislil na to, se je kar ustrašil. Kje bo dobil sredstva za list ali revijo? Predstojniki mu bodo gotovo odklonili sredstva, ali pa celo odsvetovali drzno početje. Odločil se je in stopil k njim po nasvet. Misli niso odbili, tudi mu niso odsvetovali ustanovitve lista, le to so mu rekli, da samostan še za lastne potrebe nima dovolj sredstev. Ako dobi denarna sredstva drugod, naj kar poskuša.

Zbiranje denarnih sredstev ga je preplašilo. Nikdar ni imel z denarjem opravka in tudi ni vedel, kako bo prišel do potrebnih vsot. Nazadnje se je odločil za misel, ki se mu je zdela edina rešitev. Sklenil je, da bo za list beračil. Kar pretreslo ga je ob misli na beračenje, pozneje je pripovedoval, kako je zardel v obraz, ko je spoznal, da je beračenje edina rešitev. Trikrat, štirikrat je pomislil in se umaknil, ko je že hotel potrkat na vrata. Nazadnje je potlačil občutke sramu in potrkal... Dobil je prvo vsotico, nato drugo in še tretjo... Kmalu je bilo za prvo številko denarja dovolj. Toda Poljska je živela v dneh blazne inflacije in ko je oddal naročilo v tiskarno, so ob natisu cene bile že mnogo višje. Le z največjimi težavami je zbral preostanek in dvignil prvo številko v podjetju. Člani so bili zadovoljni, kar vidno je bilo, kako je uspeh resnično velik.

Za drugo številko denarja več ni bilo. Pa tudi ni bilo misliti na to, da bi jo mogel izdati. Cene so rasle iz dneva v dan in ponekod se je dogajalo, da cene, povedane zjutraj, zvečer že niso bile več v veljavi. Pater je sprevidel, da ni druge rešitve: mora imeti svojo tiskarno, sicer ročno, toda mora jo imeti, ako hoče list izdajati še dalje. Izvedel je, da imajo nune v krakovskem predmestju na prodaj majhno ročno tiskarno. Spet je šel k predstojnikom in tokrat je dobil prvič odgovor, ki ga je zbolel. Rekli so mu, da naj nikar ne kupuje tiskarne in da naj nikar ne izdaja listov. Ustanovitelj frančiškanskega reda sv. Frančišek tudi ni imel listov in revij... P. Maksimi-

lijan je bil turoben: saj v trinajstem stoletju še ni bilo tiskarn in tiskanih knjig... Če bi sv. Frančišek živel v našem stoletju, bi gotovo potegnili tudi to vejo delavnosti v svoj apostolat.

Poskusil je še enkrat v tiskarni. Tam so naročilo sprejeli in list natisnili in mu dovolili, da je list odnesel na "dolg". Toda rok se je približal prekmalu in pater v tiskarni ni mogel plačati. Bil je preveč nevešč v finančnih vprašanjih, trla ga je tiste dni neznosna skrb, da mora plačati, ne ve pa, kje bo dobil denar. Vsota ni bila majhna. Mogla bi pomagati samo Marija, je pomislil, toda ni vedel, ali more zaupati v pomoč v zadevi, ki jo je mogoče sam zagrešil s preveliko drznostjo.

Nekega dne je zjutraj pri sv. maši posebno zbrano molil k Mariji za pomoč. Ko se je od oltarja vrnil v zakristijo, je prejel pismo in v njem znesek, ki ga je potreboval za tiskarno. Ob bankovcu je bil pripis: "Brezmadežni, za mojo mamo..." To je bilo vse: nobenega podpisa, nobenih posebnih določil, kako naj denar uporabi.

Bil je ves pretresen, ko je hitel k predstojnikom. Prepričan je bil, da je bil uslišan in da je Marija pomagala. Moral je ppredstojnikom poročati o dobljeni vsoti in sklenil je, da jim tokrat pove, v kakšnem stanju je in da je prav Brezmadežno prosil za pomoč... Ko je predstojnikom razlagal, so ti spoznali, da je tokrat resnično prišla pomoč od zgoraj — in so dovolili, da je vso vsoto odnesel v tiskarno in kar je ostalo, je mogel obdržati za potrebe milice.

Čas je drvel dalje in kmalu se je pokazala potreba za natisk nove številke lista. Število članov milice je stalno naraščalo, le denarnih sredstev ni bilo. P. Maksimilijan je vedel, da v njegovi organizaciji denar ne more biti pomemben, še hujše pa je bilo, da za zbiranje finančnih sredstev ni imel nobenega talenta.

Ročna tiskarna pri nunah ni bila nič posebnega, vendar je stala precejšnje vsoto. Med kosilom je med sobrati sprožil misel, da bi samostan storil prav, ako si omisli tiskarno, ki je na razpolago in njena cena ni pretirana. Komaj je začel razlagati načrt, je naletel na odpor. Čemu bi imel samostan tiskarno? Komu naj služi — delo je tako urejeno, da jim to ni prav nič potrebno.

Toda patru je tokrat spet prihitela pomoč od tam, kjer je ni prav nič pričakoval. Pri mizi je bil sobrat, ki je pred nekaj dnevi prišel iz Amerike. Hotel si je ogledati osvobojeno domovino in spoznati razmere v novi poljski državi. Ta je mirno poslušal patrovo razlaganje in nasprotovanje ostalih pri mizi. Nakrat se je oglasil: "Seveda je tiskarna potrebna." Vprašal je, koliko potrebuje, potegnili čekovno knjižico in napisal ček v dolarjih. Bilo je dovolj za nakup — in še mnogo je bilo povrh.

List se je razširil, ko se je tiskal v lastni tiskarni. Povečal se je v revijo in dobil platnice modre barve. Pater je dal reviji pomemben naslov: "Vitez Brezmadežne". Ostal je tudi pri tem zvest svoji osnovni zamisli, da potrebuje Marija na zemlji svojih lastnih vojščakov.

Iz teh časov imamo nekaj izjav, ki nakazujejo, kako so nekateri v njem gledali duhovnika, ki se je približal dejanjem s sijajem svetnika. V tej prvi krakovski dobi je dvoje, kar nekateri nazivajo kot čudež: bil je več ko šibkega zdravja in človek z zdravimi pljuči in z nad vse zdravim telesom ne bi zmozel dela, kot ga je opravljal on; drugi čudež pa bi bil način, kako je p. Maksimilijan kril sredstva, ki jih je rabil za svojo akcijo. Bil je slab blagajnik in tega ni prikrival. Zato je nekega dne kot blagajno vzel košarico, dal na njeno dno podobico bl. Cottolenga, zaščitnika revežev in njemu prepustil skrb za društvene finance. Ta neizmerna vera mu je pomagala potem iz vseh težav. Bl. Cottolengo je resnično potem skrbel za varen razvoj blagajne.

(Sledi.)

PO MISIJONSKEM SVETU

KATOLIŠKO ŠOLSTVO / OB ČADSKEM JEZERU

V lanskem juniju je katoliške šole ob Čadskem jezeru (Črna Afrika), kakih 30 po številu, obiskovalo 5600 gojencev: 4600 fantov in 1000 deklet. Pred dvema leti je bil proračun za državno šolstvo ob Čadu 178 milijonov domačih frankov — za skupno 18.421 gojencev. Za katoliško šolstvo pa so namenili komaj 4 in pol milijona. Se pravi, da vsak gojencec na državni šoli velja državo letno 9663 frankov; učenec na katoliški pa le 1524 fr. Katoliški učitelj se mora zadovoljiti z mesečno plačo 7000 frankov, medtem ko jih državni prejme 8500.

To so težave katoliškega šolstva ob Čadskem jezeru, v škofiji Fort-Lamy, ki jo vodijo jezuitje, in ki šteje 1 in pol milijona duš, pa je med njimi le 10.150 krščenih in 5848 katehumenov, okrog 1.200.000 muslimanov in še vedno 300.000 poganov.

PO VOLITVAH V SUDANU

V letošnjem aprilu so bile državnozbornske volitve v sudanski republiki ob Nilu. Volilni boj je bil od sile vroč in napet: severnjaki so dolžili liberalce, da hočejo doseči nekako konfederacijo z južnimi pokrajinami, na škodo severa, medtem ko sever noče nič slišati o takš-

ni zvezi. Vsi poslanski kandidati na jugu so se združili v en volilni blok z liberalci po državi, ker edino ti, kot so pravili, zagovarjajo težnje južnih pokrajin. Tako so pri volitvah dosegli v parlamentu slednjič 40 glasov, spričo celotnih 173. Liberalni skupini načeluje neki katoliški duhovnik.

Hartumsko časopisje vneto napada katoliške misijone, češ, da so prav oni starši misli o sudanski konfederaciji, ki jo zagovarjajo liberalci - se pravi kristjani (kakor se čudno sliši!). Časopisje trdi, da bi ustvaritev federacije pomenila veliko nevarnost za razkol sudanske državne moči, za dokončno popolno ločitev severa od juga, ker da sever živi docela različno od juga prav zaradi različne vere (na severu odločajo mohamedanci, na jugu pa kristjani in pogani!). Omenjeni katoliški duhovnik, voditelj liberalnega bloka, je znan kot najsposobnejši med modernimi sudanskimi političnimi voditelji. Toliko razumljivejši so potem napadi muslimanskega fanatiziranega časopisja na parlamentarno opozicijo.

Vznemirjenje so prinesle tudi istočasne volitve novega ministrskega predsednika: musliman Abdalla Khalil je dosegel 103 glasove, njegov najbližji nasprotnik 45, katoličan Stanislav Paysama pa 25. Ne pomnijo v Sudanu, da bi do

zdej kak katoličan dosegel tako razmehroma veliko število glasov.

MISIJONSKE ŠOLE V SUDANU IN NOVI DRŽAVNI UKREPI

Od 1. septembra naprej morajo vsi gojenci v sudanski republiki, ki posečajo misijonske šole - bodisi katoliške ali pa tiste, ki jih vodijo angleški in ameriški protestantje - obvezno poslušati tudi pouk korāna v posebnem oddelku, ki ga v to določi sudansko prosvetno ministrstvo. Neki arabski časopis je ob tem vladinem odloku takole zapisal: "To je nov korak v vrsti mnogih, ki jih podvzema prosvetno ministrstvo, da enkrat za vselej stori konec nevzdržnemu stanju v našem privatnem šolstvu, ki že ni moglo več trajati brez škode za naš narod..."

V ministrskem odloku je tudi pripomba, da bo ta ukrep za začetek veljal le v srednjih šolah. Izkušnja naj bi pokazala, če ga bo primerno uvesti tudi v osnovnice.

KATOLIŠKA INDIJA NA RAZSTAVI V BRUSLJU

Na povabilo Svete Stolice so indijski katoličani s pomočjo svojih škofov pripravili poseben del v paviljonu Sv. stolice na svetovni razstavi v Bruslju "Civitas Dei".

Indijski katoličani sodelujejo s projekcijo filma "Misijon ljubezni". Film so posneli izključno le Indijci. Poklicnih igralcev v njem ni. Kaže pa presenetljivo lepo in globoko delovanje katoliške Cerkve v Indiji. Začne se s kratkimi besedami kardinala Graciosa o zgodovini indijskega katolicizma, o prvih apostolih sv. Tomažu in pozneje sv. Fr. Ksaveriju, pa vse do misijonskih podvigov v naših dneh. Film odvija tisoče kilometrov dolge in široke indijske pokrajine in kaže kulturno in karitativno delo katoliške Cerkve v deželi. Med drugimi zraste-

jo na platnu tudi prečudovita katedrala v Rančiju, papeško semenišče v Poona, univerzitetni kolegij v Bombayu, bolnišnica v Nagpurju, potem spet šola za slepe in gluhoneme, pa slednjič sirotišnica. Film ima veliko dokumentarno vrednost, traja 40 minut in vzbuja v paviljonu Sv. stolice v Bruslju splošno pozornost.

UKINITEV KATOLIŠKIH ŠOL V JUŽNI AFRIKI

Oddelek za vzgojo domačinov v Johannesburgu je brez vsakršnega razloga odklonil podaljšanje uradnega prizanjanja Šolam sv. Tomaža v mestu Main, ki pripada nadškofiji v Johannesburgu in ki jih vodijo dominikanske sestre.

Po zakonu o šolstvu za Bantuje mora vsakršno šolo, ki deluje med domačini, predhodno potrditi in priznati zgoraj omenjeni urad na prosvetnem ministrstvu. Šole, ki že od prej delujejo, si morajo za nadaljnje delovanje vedno znova zadobiti podaljšanje dovoljenja. A novih brez dovoljenja tudi ni mogoče začeti.

Srednja in osnovna šola sv. Tomaža v Main imata 250 bantujskih gojenk. Razen šestih so vse notranje gojenke. Katoliških je med njimi dve tretjini. Za pouk skrbe ravnateljica s 6 sosestrami in nekatere svetne vzgojiteljice. Nižje osnovnice pa imajo 600 gojenk, ki jih uči 8 afriških učiteljic. Ljudje se zdej ogorčeni vprašujejo, če bodo beli oblastniki v Johannesburgu našli šolo, ki bo kar čez noč lahko sprejela 600 gojenk. Kje bodo zdej vse te šolarke svoj študij nadaljevale? Druge kat. šole so tudi že ukinili. Leta 1956 je misijonska šola pri sv. Jakobu v Magaliesburgu morala na državni ukaz tik pred koncem šolskega leta prenehati: učenci so do zadnjega vsi izgubili leto. Za konec 1958 pa bo prav tako na državni ukaz prenehal tudi šola v samostanu Naše ljube Gospe za mlade Afričanke, ki je tako uspešno delovala v Venterspost-West.

Črni katoličani na področju južnoafriške apostolske delegacije so po najnovejših poročilih že presegli število 1 milijon. Točno število je 1.022.131. Razdeljeni so na naslednje pokrajine: Južnoafriška zveza, severnozpadna Afrika, Basutolandija, Swazilandija, Bečuanalandija in južna Rodezija. V zadnjem letu so porasli za 55.875 duš. Belj katoličani pa od zadnjega števila 142.419 na 152.610; mešanci od 92.611 na 98.603; Indijci pa ročju je trenutno 1356 katoliških cerkvá, ki jih oskrbuje 1324 misijonarjev (skoraj 1 cerkev na misijonarja!). Tem misijonarjem pa je treba prišteti še 742 misijskih bratov in 2928 katehistov, vernikom pa 100.207 katehumenov.

BELGIJA ZA MISIJSKE DRUŽBE

V letu 1957 so Belgijci darovali za papeške misijske družbe pri 9 milijonih prebivalcev 44 milijonov belgijskih frankov, se pravi — 881.900 dolarjev! Med škofijami, ki so se najbolj odrezale, je na prvem mestu škofija Bruiere, ki je prispevala sama čez 152.000 dolarjev, pa šteje le 1.039.000 duš. In vendar se ponaša s kar 2821 misijonarji, ki so iz škofije izšli in delujejo danes po vseh misijskih frontah po svetu!

POZIV ZA REŠITEV GOBAVCEV

V letošnjem januarju je bil v Parizu že V. Svetovni dan gobavcev. Ustanovitelj teh kongresov Paul Follerau je pozval "vse, ki jedo trikrat na dan in si smešno domišljajo, da se vsem ljudem po svetu enako godi"... "Če vemo, kot zdaj vemo," se v svojem pozivu vprašuje, "da je gobavost prav malo nalezljiva bolezen, da jo lahko docela preženemo iz bolnikov z dokaj lahkimi in res poceni zdravljenjem... kaj bomo dopustili, da bodo še vedno umirali milijoni ljudi, ki jih s primernim zdravljenjem lahko rešimo?"

Namen Svetovnega dne gobavcev je, omogočiti, da bodo gobaveci oskrbovani kot vsi drugi bolniki; da jim bodo stregli kot vsem drugim in spoštovali njih človeško dostojanstvo in svobodo; zraven pa, da bo zdravniška znanost ozdravila ljudi tudi pred smešnim strahom pred gobavostjo in pred tistimi, ki so z njo okuženi. Raul Follerau je globoko zatrdil: "Civilizacija ni ne število, ne moč, ne denar. Dokončni zmagovalce bo tisti, ki bo znal najvšeje — ljubiti!"

ZADNJA OKROŽNICA PIJA XII.

V letošnjem juniju je pokojni papež Pij XII. izdal svojo zadnjo okrožnico z naslovom "Ad Apostolorum Principes", ki govori o sedanjem položaju katoliške Cerkve v rdeči Kitajski. Po zanesljivih poročilih je zapadni svet izvedel, da je okrožnica prišla tudi na Kitajsko, da je nimajo v rokah samo številni kitajski duhovniki in kristjani, marveč je tudi že v rokah komunističnih oblasti.

Do zdaj še ni bilo nobenega uradnega rdečega glasu na to poslednje Pijevo pastirsko pismo. Ni glasu o okrožnici ne v kitajskem časopisju ne v radiu ne v zasebnih pismih. Verjetno bi nasprotno postopanje povzročilo preveč pozornosti. Tega pa komunisti trenutno, kot vse kaže, nečejo. Že nekaj mesecev sem časopisje in radio vneto molče o vseh verskih vprašanjih. Zdi se, kot da hočejo svet prepričati, da na Kitajskem že ni več teh vprašanj...

Posamezniki, naj že duhovniki ali verniki, pa si spet ne upajo povedati, da okrožnico poznajo, ker bi se sicer izpostavljali veliki nevarnosti. Verska svoboda na rdečem Kitajskem je namreč tako popolna, da te že samo zato, če vedo, da imaš pri sebi kak papeški dokument, na vrat na nos obdolže izdaje nad narodom.

V Hongkongu se je enciklika pojavila že pred 15. septembrom v posebni izdaji katoliškega dnevnika "Kung Kao Po", ki jo je natisnil v 10.000 izvodih. Vsa ta naklada je izšla v kitajščini.

MISIJONSKI DAROVI

SKLAD za slovenske misijonarje:

Rev. dr. Jaklič 4.800 pesov, da se razdele enakomerno med sledeče slovenske misijonarke: Anica Miklavčič, kanosijanka; s. Jožefa Zupančič, učmiljenka; s. Benjamina Kardinar, usm.; s. Katarina Jančar, usm. (vse štiri na Japonskem). M. Ksaverija Pirc in m. Frančiška Novak, uršulinki v Siamu; m. Deodata Hočevar, urš. na Javi; m. Magdalena Kajnc, loretska sestra (Bengalija) in m. dr. Miriam Zalaznik, I.B. M.V. (Indija). Č. g. A. Žagar 600 pesov; Župančič Jožefa (za krst afriških otrok) 300; Mr. Vinko Kržišnik (Toronto) 5 dol.; Esih Jožica 50 pesov; Kavčič Leo polda 20; otroci družine Kvas v Torontu: Julijana (stara štiri leta) 4 dol., Jožica (tri leta) 1,20, Matilda (dve leti) 1 dolar; Marijina družba (Trst) 110.000 lir; Mačkovlje 800, N.N. (družbenica iz Rojana) 1.000. ga. Simčič (iz Trsta) 1.000; Mar. družba (Trst) za Anico Miklavčič 10.000 lir; družbenica Abram Lojzka za krst pog. otrok 3.000 lir.

SPLOŠNO ZA MISIJONE

G. Anton Ilija (Venezuela) 1.140 pesov; Karol Škulj (M. Coronado) 100; Marijan Pirc 50; Benjamin Tičar 50; N. N. (San Justo) 10; Jože Šeme 2,50; Jože Žakelj 2 pesa. V zahvalo Baragi Mr. A. Puš 7 dol.; Mrs. Terezija Oseli 3 in Mr. Rudi Glavač 0,50 dol. (ti trije iz Kanade).

ZAHVALA BARAGU IN DAROVI

Josipina Šnerdu, Florida, v zahvalo za vrnjeno zdravje in za pomoč v več zadevah daruje za Baragovo beatifikacijo 200 pesov; N. N., San Martin, za Baragovo beatifikacijo 20 pesov.

ZA BARAGOVO MISIJONIŠČE IN CERKEV MARIJE KRALJICE

U. S. A. (v dolarjih, po Rev. K. Wolbangu, CM): Neimenovana 100; Slovenian Club of Manitoba, ob lanskem mi-

sijonu v Winnipegu, 15; Mrs. Jennie Cankar z družino 12,50; Men's Club Sudan, Minn. ob novoletnem sestanku 10; dekleta mis. krožka v Gilbertu, namesto srečk za arg. loterijo 10; Torontski Prekmurci (ob misijonu) 8; Mr. Frank Starin (za slovenske misijonarje v Argentini) 6; po dol.: Neimenovana; Matthew Tekavec; Mrs. Victoria Deslich 3; Miss Milka Goričan 2,50. (Po 2 dol.: Neimenovana iz Kanade; Mrs. Mary Skul; Mrs. Antonija Filipczuk; Mrs. Evelyn Simons. Mrs. Agnes Kompare 1,56; Mr. Luka Kumar 1,52. Po 1 dol.: Mrs. Uršula Merbeck; Mrs. Maria Posaroch; Mrs. Mary Hrastar. Mrs. Mary Gorjup 0,50. Miss. Milka Goričan 2,50; Rev. Anton Anžič, za Baragovo misijonišče in cerkev Marije Kraljice 25; Neimenovana (po rev. Wolbangu) 15; Rev. Jože Cvelbar (za cerkev Marije Kraljice) 50; Neimenovana (po Rev. Wolbangu) 25.

Kanada (v dolarjih): Rev. J. Jan CM 10; brat Ciril Verdnik, CM, Toronto, 50. Po Rev. C. Wolbangu: Mr. Jože Kukovica, Quebec, v Baragov namen 50; N. N. iz Montreala, v Baragov namen 25; družina A. Horvat, Montreal, v zahvalo Baragi za misijone 10.

Argentina (v pesih): N. N. Lanus, 30; Rev. Anton Ravnikar 1.440; N. N. Lanus, 100; N. N., Lanus, 75; N. N. v zahvalo Baragi, 20; družina Rodé, Ituzaingo, 500; gdč. N. N., Haedo, v zahvalo Baragi, 100; N. N., Castelar, v zahvalo Baragi, 100; N. N., San Justo, (po gdč P. Petek), 200; ga. N. N. Lanus, 500; ga. Sabotič, Lanus, 75; č. s. Marija Camloh, Chile, 30; č. g. dr. Filip Žakelj, za cerkev, 100; koncert lenuških pevčkov v Ramos Mejía 747, v Lanusu 645; ga. Olga Radoš, v zahvalo Baragi za cerkev, 50; ista na čast sv. Antonu za cerkev 10; ga. Frančiška Martinčič za cerkev, 100; N. N., po g. Podržaju, 100; N. N. po ge. A. Krajnik, San Justo, 200; č. g. p. Ciril Petelin, Capital, 2.562,50; č. g. dr. Filip Žakelj, Adrogué, za cerkev, 150; ga. N. N. Lanus, 100; g Karel Budin, Capital, za

cenkev 200; g. B. Seljak, Sáenz Peña, 1.000; ga. Barica Tomc, San Justo, v zahvalo Baragi za misijonišče, 100; g. Vinko Aljančič, Munro, 600; N. N., Capital, 450; družina Gornik, Miramar, 200; družina Trpin, Miramar, 200.

Venezuela: G. Anton Ilija, v zahvalo za dobro letino, za Baragovo misijonišče

24,77 dolarjev; gdč. Marija Ilija, 100 bolivarjev; g. Trampuš Jože 20 boliv.; g. Saje 20 boliv. (Vsi po Rev. Janezu Grlicu).

Avstrija: Družina Hutter, Globasnica, (po č. g. Janezu Hladniku), 500 šilingov.

Avstralija: N. N., po P. Bernardu Ambrožiču, 200 avstralskih funtov.

BOG POVRNI

VSEM LETOŠNJIM ARGENTINSKIM NADPOVPREČNIKOM!

Petdeset Vas je obljubilo sodelovati NADPOVPREČNO pri pretekli TOMBOLI (v začetku januarja) in prihraniti misijonarjem izdatek za glavni dobiček. Večina (33) je svojo obljubo v polni meri izpolnila. Nekateri so delno poravnali (8), nekateri (9) pa se da sedaj še niso oglasili. Oziroma jih naši povejrniki še niso obiskali. Do sedaj se je nabralo 6.265 pesov, kar je skoraj cena glavnega dobitka pretekle tombole. Šmemo torej trditi, da je akcija nadpovprečnega sodelovanja lepo uspela. Čeprav jo smatramo z oktobrom za zaključeno, vendar prizadeti še lahko izpolnijo svojo obljubo. Njihov znesek pa bomo objavili med darovi za sklad. Končni izkupiček letošnje Misijonske veletombole je torej 25.164,05 pesov.

Bog daj še lepši uspeh pri prihodnji, ki se bliža.

NAROČNIKOM V ARGENTINI!

Sami ste priče mrzličnemu višanju cen. Zato se ne boste čudili, da stopijo tudi Katoliški misijoni z novim letnikom 1959 nekoliko podraženi pred Vas. Ne upamo si jih podražiti, kolikor bi jih morali, a ostati pri sedanji naročnini je nemogoče. Tako se nam je zdelo primerno dvigniti naročnino na 90 pesov. Komur je mar misijonske ideje in širjenja kraljestva Kristusovega, bo rad žrtvoval ta znesek.

Dragi naročnik! Tvoja naročnina poravnana sredi ali ob koncu leta bo imela morda polovico sedanje vrednosti ali še manj. Zato skleni že ob začetku novega letnika: **PORAVNAM ČIMPREJ MOGOČE.**

NAROČNIKOM V USA IN KANADI: Če so Katoliški misijoni v Argentini po znosni ceni, je to v veliki meri Vaša zasluga, prvič, ker Vas je veliko, drugič pa, ker plačujete v dolarjih. Vendar kljub vsej Vaši dobri volji Misijoni finančno ne morejo zlestiti na zeleno vejo. Zato Vas nujno procimo, da nam priskočite na pomoč. Veliko nam bo pomagano, če takoj plačate malenkost zvišano naročnino: z 2,50 poskočimo na 3 dolarje. Ne verjamemo, da bi zaradi pol dolarja izgubili kakega naročnika, Kat. misijoni pa bodo —po Vaši zaslugi— še naprej pridobivali SVET KRISTUSU.

VSEM PRIZADETIM: PORAVNAJTE OB ZAKLJUČKU TEGA LETNIKA ZAOSTALO NAROČNINO!

IZ pisem misijonarja *Andreja Majcena*, ki jih je pisal letos, posnemamo naslednje:

Sedaj sem tu v Go-Vapu, da uredim našo hišo in da pripravim vse potrebno za našo bodočo "centralno hišo", če Bog dá in Marija Pomagaj. Tale prvi mesec je poln sitnosti, težav, upov in tudi - "obupov". Tu moraš prositi za pomoč, če hočeš jesti, tam spet za kako obleko našim fantom, pa spet za riž, fižol in kaj še tega! Lahko si mislite, koliko je letanja, pisanja, povpraševanja in podobnega, da vsaj nekaj poskrbiš. Tako "vlečemo" počasi naprej. Trud in delo, zraven pa še vročina in učenje vietnamščine - to je moj vsakdanji kruh.

Sudisti so silno budistični in po cele dneve ropotajo z bobni ter hodijo od hiše do hiše, da "z levom plešejo in prinašajo njegov blagoslov sleherni hiši"... Ubožci!

Za praznike Tét je bilo treba poskrbeti za vse: dobro kosilo, razvedrila, tombole, gledališke predstave in podobno, da fante malo bolj "doma držimo".

Potem smo imeli še smrt. Neki fant, bolan že od prej, si je za Tét privoščil tri skodele kitajske juhe z rezanci. Po treh urah je - umrl! Za obrt ni pokazal nobenih sposobnosti. Skoraj že nisem vedel, kam naj ga vtaknem, da bo lahko živel, kadar bo šel od nas. Pa je ljubi Bog po svoje to zadevo uredil.

Precej časa mi vzame tudi uredništvo lističa "Čuk Lam", kar se po naše pravi "Bambusov gozd". Našim bivšim gojencem moramo dati nekaj duhovnega branja, da se nam ne izgube, - po vsem, kar smo se zanje trudili -, v poganskem svetu. Jaz s svojim znanjem domačega jezika sem kaj malo sposoben za pisanje člankov v vietnamščini. A vendar se moram - hočeš, nočeš - vreči tudi v to delo. Dvakrat, trikrat popravljeni članki se še kar lepo beró. Se-

veda je treba včasih malo zamižati, ker pač ni vsaka beseda tako postavljena, kot bi si želel, da bi bila, kadar pišem. A mislim, da se tudi tako vseeno stori mnogo dobrega. Tako vsaj mi pričajo številna pisma, ki jih prejemam. Apostolat pisanja je tudi v našem programu. Samo časa manjka. Kadar je zdravje malo boljše, že gre. Tale dva meseca, marec in april, sta kar sitna. Nič ne dežuje, povsod je suša in listje odpada, kot v jeseni. Mravlje, žabe in druge takšne živalice se poskrijejo v zemljo, kjer imajo svojo "zalogo" za slabe čase. Tudi vsakovrstne bolezni v teh mesecih mučijo in pobirajo ljudi.

Tu v Go-Vapu pa me gnjavi še druga nadloga, ki je že kar vdomačena v našem zavodu - sirotišnici. Iskati je treba delo našim fantom, ki so že več ali manj večji v svoji obrti. Odkar so Francozi odšli, so mnoga podjetja svoja vrata zaprla. Tudi Kitajcem so prepovedali nič koliko obrti, ker so se preveč bogatili od vietnamskih žuljev! Nove vietnamske obrstne ustanove pa zaradi pomanjkanja kapitala prav počasi rastejo. Tudi tehnikov nimajo Vietnamci in izobraženega osebja je malo. Zato se pa vse tako strašansko vleče... Ekonomska kriza je vedno večja. Kitajci so sicer dobri ljudje in kaj radi "vkup" stopijo, da si zberó potrebni kapital za "kaj večjega". Vietnamci pa nimajo te dobre lastnosti. Lahko si tedaj mislite, kako težko je dobiti kakšno primerno zaposlitev našim fantom!

Sicer pa je Vietnam kar lepo napredoval. Zdaj je ta naš južni del že kar "pacificirana dežela", kot pravijo. Lani, ko sem sem prišel, so tu in tam še topovi svojo pesem peli. Proti "hostarjem", ki so se skrivali po močvirskih otokih v delti. Zdaj pa skoraj več ne čujemo o ropanju in neredih. Živimo lepo mirno in počasi bo prišlo še vse drugo. Ekonomska kriza pa ima še drugo, silno velik vpliv: Vedno več prošenj u-

bogih sirot za vstop v našo sirotišnico. Po drugi strani pa spet vedno večja nevarnost, da nam vlada spet malo ali pa precej odgrizne že tako borno denarno pomoč. Po pravici povedano: tega večnega prosjačenja smo že do glave siti. A druge pomoči zaenkrat ni. To je pač naš "delež", ki nam ga je bil Bog odmehnil. Don Bosco nam v naši pobitosti daje pogum, Marija nam pa tudi vedno novo pomoč naklanja. Saj pa je tudi resnično Ona naša prava "ravnateljica", ki nekaj minut pred 12 uro dá vse, kar potrebujemo!

Še nekaj bi rad pristavil. Mislim, da bom šel tjale v majniku malo domov pogledat, če se bo seveda dalo. Gospod inšpektor mi je za vse skupaj naklonil tri mesece. Ker imam tu posebne ugodnosti za avionsko vožnjo, se jih bom prav gotovo poslužil, saj je cena potovanja po zraku skoraj enaka tisti, ki velja za potovanje z ladjo. Čas sicer ni ravno najprimernejši, a treba se bo vendar odločiti, če hočem še kdaj videti mojo že staro mamico. Vedno joče in me roti, naj jo pridem obiskat.

Tudi sicer mi bo potovanje, vsaj upam, koristilo, ker sem strašansko zdelan. Tukajšnje podnebje je v teh treh mesecih prava peklenska muka. Imamo "večno poletje". Zime sploh ne poznamo. Mi Evropejci pa smo že od doma tako vajeni, da si hočemo tudi mraz.

Slednjič se mi je le izpolnila moja srčna želja: V Thu Ducu smo ustanovili "Aspirante Brezmadežne". Tako bodo fantje imeli resnejšo in primernejšo vzgojo. Učili pa bomo v francoščini, kot so nam nasvetovali vietnamski škofje in brat predsednika republike, ki pripravlja filozofske študije. Za Go-Vap, kjer bo osrednja hiša in kamor sem določen, da odidem, ko se bom vrnil iz Evrope, pa nam je Marija silno pomagala. Neka ameriška družba nam je dala stroje in orodje za mehaniko, mizarstvo delavnico in elektromehaniko. (Proda li smo našo hišo v Dulatu in kupili teren v Go-Vopu za 10 milijonov frankov. Tudi lep napredek. Zdaj pa molimo in u-

pamo, da bomo z Marijino pomočjo koga iztaknili, ki nam bo dal potrebni denar za dokončno ureditev nove stavbe.

Misijonski brat *Valentin Poznič FSC.*, ki deluje na misijonski postaji Glen Cowie, v Južni Afriki, je pisal tri pisma. Prvo se glasi:

Prav lepe pozdrave vsem - iz Afrike!

Z novim letom so vse naše šole postale privatne. Zdaj bomo morali docela sami zanje skrbeti, če nam jih bo seveda vlada sploh pustila. Vlada ima tu pravico, da privatne šole ukine, kadar se ji to zazdi. Mi smo že pred več leti na 18 milj oddaljenem kraju kupili majhno farmo, kjer smo takoj postavili šolo z dvema sobama in hišo za učitelja. Šola kar dobro napreduje; ima okrog 150 učencev in dva učitelja. Od vsega početka je bila privatna. Lani pa smo se odločili, da bomo tam pozidali tudi hišo za misijonarja, ki bi bil stalno tam in bi v primeru, da nam šolo zapro, lahko zbiral otroke vsaj k pouku krščanskega nauka. V lanskem novembru sem tam začel delati. Stanujem kar v kuhinji učiteljeve hiše. De la pa je čez glavo. Opeko sami izdelujemo kar na licu mesta. Zraven pa še kopanje temeljev in potem gradnja sama! Hiša bo imela štiri sobe, jedilnico, jedilno shrambo, kopalnico in druge pritikline. Spredaj bo tudi veranda. Teden dni pred božičem sem skončal zidove. Ker sem ves teden na stavbi, si moram seveda tudi sam kuhati.

V drugem pismu pa pripoveduje:

Spet so minili velikonočni prazniki. Prav lepo smo jih praznovali. Na velikonočno soboto smo imeli krst odraslih 42 po številu. Seveda je bila naša cerkev spet premajhna in veliko ljudi je moralo ostati zunaj. Prav tako tudi v nedeljo pri slovesni maši. A upamo, da je bila letošnja zadnja velika noč v tej cerkvi. Že lani smo namreč začeli z zidavo nove, katere zidovi že stojé. Gradi pa nam jo neki nemški stavbenik pod

zelo ugodnimi pogoji. Odplačevali mu bomo stroške na obroke v več letih. Cerkev meri 42 m. v dolžino, v širino pa 14 m. Visoka bo 9 metrov. Imela bo velik kor in dva zvonika, okrog 20 m. visoka. V klopih bo prostora za 600 ljudi, vsega skupaj pa bo šlo v cerkev čez 1000 oseb. Kadar bo dokončana, bo največja in najlepša domačinska cerkev v škofiji. Posvečena bo Kraljici sv. rožnega venca.

Sam sem še vedno zaposlen z zidavo novega poslopja za misijonarja. V bližini stavbe sem zdaj postavil 4 m. visok stolp, kjer stoji tank za vodo. Hiša je v glavnem že dokončana. Čakam samo še na vrata in nekaj drugih manjših stvari. Zdaj zidamo poleg šole še kapelo. Med kapelo in zadnjo steno v šoli bomo napravili 4 m. široka vrata, da bodo lahko ob nedeljah, če bo veliko ljudi, vrata lahko odprli in bodo ljudje imeli prostor še v šolski sobi. V kapeli

bo tudi stalno Najsvetejše. Okrog hiše bomo misijonarja uredili tudi majhen vrtič. Sicer pa ta farma ni kaj prida vredna, ker je v tem kraju poleti zelo malo dežja.

V verskem pogledu gre pri nas počasi naprej. Ljudje so versko skoraj do cela brezbrizni. Za duhovne vrednote jih je težko pridobiti. Veliko so temu krive mnogoštevilne verske ločine: pogani skoraj ne vedo, katere vere naj se oprimejo. Ker je katoliška vera združena z žrtvami in mnogimi osebnimi odpovedmi - resnično krščansko življenje v zasebnem in javnem udejstvovanju, izpolnjevanje verskih dolžnosti, obisk nedeljske maše, prejemanje zakramentov in še vse drugo - se večina rajši oklene različnih verskih ločin, ki so mnogo popustljivejše in nimajo tako strogih zahtev, kot jih ima katolištvo. Vsaka od teh ločin zatrjuje, da je prava Kristusova Cerkev in da je zveličanje samo po

Notranjščina nove misijonske cerkve v Glen-Cowie, kjer delujeta dva naša misijonarja

Nova cerkev v Glen-Cowie ob blagoslovitvi.

nji možno. Misijonarji smo se že nič kolikrat preverili, da moremo le z molitvami in žrtvami izprositi poganom in zapeljanim milost pravega spoznanja in jim tako utreti pot do katoliške vere.

V svojem tretjem pismu pa naš misijonar poroča:

Že v zadnjem pismu sem vam kratko poročal, da zidamo na naši osrednji misijonski postaji novo cerkev. Zdaj pa vam z velikim veseljem in zadoščenjem lahko zapišem, da smo novo misijonsko cerkev slovesno posvetili in začeli s službo božjo v nji zadnji dan v letošnjem avgustu. Kot lahko s fotografije spoznate, je zidana v starinskem slogu. Na dan posvetitve je bila nabita do zadnjega kottička. A zunaj je sta'lo še kakih 400 ljudi.

Posvetil je novo cerkev naš gospod škof ob navzočnosti velikega števila mi-

sijonarjev. Po posvetitvi pa je daroval v novoposvečenem svetišču prvo slovesno škofovsko mašo. Med sveto mašo je bila tudi pridiga, v kateri je prevzvišeni razložil namen svetišča in vernike povabil, naj vneto prihajajo zdaj v cerkev, saj se pač ne bodo mogli več izgovarjati, da v nji ni prostora za vse. Pri posvetitvi smo imeli tudi kakih 60 gostov Evropejcev, ki so se odlično izkazali s svojimi nemajhnimi darovi. Z novim svetiščem pa smo imeli več kot dosti dela, preden je bilo vse pripravljeno. Ko so stavbeniki svoje delo opravili, smo morali vse sami prebeliti in po-barvat', zunaj in znotraj. Oktobra bomo iz Pretorije prejeli tudi cerkveno uro in jo namestili v enem izmed obeh stolpov. To bo za te afriške kraje prava posebnost: po celi misijonski postaji bo ta ura vidna. Drugo leto pa bomo iz Nemčije prejeli še tri zvonove. Kot sem že

zadnjič omenil, smo cerkev zidali na dolg, a upamo, da ga bomo z božjo pomočjo skoraj izplačali. Tudi naši domačini tukaj pridno zbirajo. Velikih vsot seveda ne zmorejo, ker so izvečine ubožni ljudje. A dar "uboge vdove" je več vreden kot težki tisočaki...

Misijskarimo težko in z velikimi žrtvami. A tožiti ne smem. Saj imamo vsa-

ko leto kakih 100 novih kristjanov. Žalost nam povzroča vprašanje šol, ki jih je začela vlada kar vsevprek ukinjati. In če ne bo katoliških šol v deželi, bo bodočnost vse prej kot sončna. Mislimo pa si: bodočnost je v božjih rokah. Bog bo že tako ukrenil, kot je Njemu najbolj prav in tudi svojih zvestih ne bo zapustil, saj so toliko na teh afriških tleh v Njegovo slavo že žrtvovali!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN
BLAGOSLOVLJENO NOVO LETO
VOŠCIJO
VSEM MISIJONARJEM, MISIJONSKIM
SODELAVCEM IN PRIJATELJEM
"KATOLIŠKI MISIJONI"

Prizor z božične prireditve v japonskem misijonu.

K SLIKAM NA OVITKU

Naslovna stran: Sveti oče Janez XXIII - Druga stran: Pokojni sveti oče Pij XII pred mikrofonom govori svetu: "urbi et orbi" - Tretja stran: Iz misijona m. Deodate Hočevar OSU v Djakarati, Indonezija; naša misijonarka je sredi med svojimi učenkami oziroma med dvema sodelavkama - Slika tu zgoraj: Od pontifikalne maše domačinskega škofa gre do...

IZ VSEBINE

Pija XII. veliki misijonski pomen - Prvi koraki - Ob stoletnici Knobleharjeve smrti - Misijonski bratje laiki - Misijonski poklic - Staršem in fantovski mladini - Urednikovi misijonski zapiski - Maksimilijan Kolbe - Po misijonskem svetu - Misijonski darovi - Iz pisem slovenskih misijonarjev.

"Katoliški misijoni" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze" Izdaja ga 'Baragovo misijonišče'. Urejuje Lenček Ladislav - Upravlja Franc Buh CM. - Naslov uredništva in uprave: Montes de Oca 320, Bs. Aires, Argentina. Tiska "Federico Grote", Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav CM.). S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA "KATOLIŠKIH MISIJONOV"

V Argentini 60 pesov; v U.S.A. in Kanadi 2.50 dolarja; v Italiji 1.400 lir; v Avstriji 40 šilingov; v Angliji in Avstraliji 1 funt; v Franciji 800 frankov. Drugod 2.50 dolarja.

MISIJONSKE TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH

Argentina: Franc Buh CM., Misijonska pisarna Montes de Oca 320, Buenos Aires.

U. S. A.: Rev. Charles Wolbang CM., St. Vincent's Sem., 500 East Chelton Ave., Philadelphia 44, Pa. — Rudi Knez, 13810, Eaglesmere, Cleveland 10, Ohio. — Mary Vavpobič, 1923 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada; za Toronto: Rev. John Kopac CM., 594 Manning Ave, Toronto 4 Ont. — Rev. Martin Turk, 545 Mahon Ave., North Vancouver, B. C.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte s. Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar CM., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).

Avstrija: Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten, Austria. — Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau. D. P. Camp. Kärnten, Austria.

Avstralija: Franc Vrabc, Archbishop's House, West Tee, Adelaide, S. Australia.

V ostalih deželah sprejemajo naročnino iz prijaznosti slovenski dušni pastirji.

Registro de la
Prop. Int.
No. 528.263

CORREO ARGENTINO Suc. (34) (B)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612

Director responsable: Lenček Ladislav C.M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467
Buenos Aires